

I

(Ανακοινώσεις)

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αριθ. 2/88

για την

Ολοκληρωμένη προσέγγιση κατά την κοινοτική χρηματοδότηση των ενεργειών διαρθρωτικού χαρακτήρα συνοδευόμενη από τις απαντήσεις της Επιτροπής

(88/C 188/01)

(Παρατηρήσεις βάσει του άρθρου 206α, παράγραφος 4, της συνθήκης ΕΟΚ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σημεία
1. Εισαγωγή	1.1 — 1.9
2. Ολοκληρωμένη αναπτυξιακή ενέργεια για τη Νεάπολη	2.1 — 2.27
Συντονιστικό όργανο της ενέργειας	2.2 — 2.5
Προγραμματισμός της ενέργειας	2.6 — 2.13
Διαθέσιμη βασική τεκμηρίωση	2.14 — 2.18
Πραγματοποιηθείσες επενδύσεις και κοινοτικές συνδρομές	2.19 — 2.23
Αύξηση των πόρων και επιτάχυνση της χρησιμοποίησής τους	2.24 — 2.27
3. Πρόγραμμα ολοκληρωμένης ενέργειας για το Μπέλφαστ	3.1 — 3.19
Προβλεπόμενο περιεχόμενο της ενέργειας	3.2 — 3.5
Ολοκληρωμένη άποψη της ενέργειας	3.6 — 3.10
Κατάσταση υλοποίησης της ενέργειας	3.11 — 3.15
Συμπληρωματικός χαρακτήρας της ενίσχυσης που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83	3.16 — 3.19
4. Ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα για τις Western Isles (Δυτικές Νήσους) της Σκωτίας, τη Lozère και το Νοτιανατολικό Βέλγιο	4.1 — 4.18
Περιεχόμενο των κανονισμών	4.2 — 4.5
Περιεχόμενο των προγραμμάτων	4.6 — 4.14
Υλοποιήσεις	4.15 — 4.18
5. Πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες για τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα	5.1 — 5.15
Περιεχόμενο των ενεργειών	5.2 — 5.5
Ολοκληρωμένη άποψη των ενεργειών	5.6 — 5.10
Εκτέλεση των αποφάσεων	5.11 — 5.15
6. Συμπεράσματα	6.1 — 6.8

	Σελίδες
Παράρτημα I: Επιχείρηση Νεάπολη — Πλαίσιο των επενδύσεων στο τέλος του 1986	14
Παράρτημα II: Πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες	15
Απάντηση της Επιτροπής	16 — 21

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Από το 1978 τα κοινοτικά κείμενα στον τομέα των χρηματοδοτήσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα παραχωρούν μια ολοένα και μεγαλύτερη θέση στην έννοια της ολοκληρωμένης προσέγγισης. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται στην ιδέα ότι αν συνδυάζεται το αποτέλεσμα των διαφόρων μέτρων, αυτό θα είναι σημαντικότερο από ό,τι αν τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται χωριστά, επειδή μπορεί να προκύψει καλύτερη αλληλεπίδραση από μια καλύτερα διευθετημένη ρύθμιση πολλών χρηματοδοτήσεων, καθώς και από μια καλύτερα συντονισμένη διαχείριση των διαφόρων επενδυτικών σχεδίων.

1.2. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση υπονοεί πολλές επιπτώσεις όσον αφορά τους στόχους, τους όρους, τα κριτήρια και τις διαδικασίες παρεμβάσεων των διαφόρων μέσων. Οι επιπτώσεις αυτές έχουν παρουσιαστεί σε ένα ενημερωτικό έγγραφο που υπέβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο (1) και το οποίο αποβλέπει στον καθορισμό των μεθόδων που πρέπει να υιοθετηθούν την ολοκλήρωση.

1.3. Συγκεκριμένα, ο στόχος για υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης εμφανίζεται για πρώτη φορά με την ενέργεια υπέρ της Νεάπολης, που εφαρμόστηκε από το 1979, κυρίως υπό την αιγίδα του ΕΤΠΑ, και στα πλαίσια των χρηματοδοτικών μέσων που προϋπήρχαν.

1.4. Την έννοια της ολοκληρωμένης προσέγγισης την συναντούμε και πάλι στην ενέργεια υπέρ του Μπέλφαστ. Εντούτοις, στην περίπτωση αυτή, αντίθετα από την προηγούμενη ενέργεια, ένας κανονισμός του Συμβουλίου, που αρχικά προτάθηκε από την Επιτροπή το 1981 και εγκρίθηκε το 1983, προέβλεπε μια ιδιαίτερη ενέργεια, καθώς και μια συνολική χρηματοδότηση που προστέθηκαν στα μέσα που εφαρμόζουν τα παραδοσιακά κοινοτικά Ταμεία.

1.5. Εν τω μεταξύ εμφανίστηκαν τρεις ενέργειες γεωργικού κυρίως χαρακτήρα που αφορούσαν τις WESTERN ISLES (Δυτικές Νήσους) της Σκωτίας, το διαμέρισμα της LOZÈRE και το νοτιοανατολικό Βέλγιο. Οι νέες αυτές ενέργειες διαφέρουν από τις δύο προηγούμενες ως προς την ύπαρξη κανονισμών, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 1981, και που προβλέπουν, για τις τρεις εξεταζόμενες περιοχές, ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα καθώς και ειδικές συμπληρωματικές χορηγήσεις που προορίζονται αποκλειστικά για γεωργικά μέτρα.

1.6. Το 1983 η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο μια πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση των μεσογειακών

ολοκληρωμένων προγραμμάτων (ΜΟΠ), κανονισμός που εκδόθηκε το 1985 (2). Εν τω μεταξύ προωθήθηκαν ορισμένες πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες πειραματικού χαρακτήρα με σκοπό να δοκιμαστούν οι μέθοδοι εκπόνησης και διαχείρισης που προβλέπονταν για τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα.

1.7. Από νομοθετική πλευρά, για την ίδια την έννοια της ολοκλήρωσης δεν θεσπίστηκε καμιά ιδιαίτερη διάταξη μέχρι το 1984 και οι πρωτοβουλίες που υιοθετήθηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή, υιοθετήθηκαν χωρίς να υπάρχει κανένας σχετικός κανονιστικός ορισμός. Από το 1984 και μετά, η έννοια της ολοκλήρωσης εμφανίζεται, όσον αφορά το ΕΤΠΑ, στο νέο κανονισμό που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 1984 και, όσον αφορά τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα, στον κανονισμό που εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 1985. Αντίστοιχες διατάξεις δεν έχουν εγκριθεί για τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα, αλλά οι «κατευθύνσεις» της Επιτροπής για τη διαχείριση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) (3) προβλέπουν προτεραιότητα για τις πράξεις, τις ενέργειες ή τα ολοκληρωμένα προγράμματα που περιλαμβάνουν τη συνδρομή πολλών κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων.

1.8. Όσον αφορά τις ολοκληρωμένες αναπτυξιακές δραστηριότητες, ο νέος κανονισμός του ΕΤΠΑ ορίζει ότι αποτελούνται από ένα σύνολο κρατικών και ιδιωτικών ενεργειών και επενδύσεων που παρουσιάζει συνοχή, στην υλοποίηση των οποίων η Κοινότητα καθώς οι εθνικές και τοπικές διοικητικές αρχές των κρατών μελών συμβάλλουν κατά τρόπο στενά συντονισμένο με τη συνδυασμένη χρησιμοποίηση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων διαρθρωτικού χαρακτήρα. Τα ίδια στοιχεία τα συναντούμε και πάλι, σε πιο επεξεργασμένη μορφή, στα άρθρα 2, 4, 5 και 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2088/85 σχετικά με τα ΜΟΠ.

1.9. Η έκθεση αυτή αποβλέπει στον απολογισμό της κατάστασης για το σύνολο των πρωτοβουλιών που εφαρμόζονται στον τομέα της ολοκληρωμένης προσέγγισης, με ή χωρίς νομοθετική βάση, πριν από την υλοποίηση των ΜΟΠ αυτών καθεαυτών. Πρόκειται για τέσσερις τύπους παρεμβάσεων, που αναλύονται διαδοχικά παρακάτω (ενέργεια για τη Νεάπολη, ενέργεια για το Μπέλφαστ, γεωργικές ενέργειες, πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες), με διαφορετικό κάπως χαρακτήρα οι μεν από τις δε, που χαρακτηρίζονται όμως όλες από το στόχο να καταλήξουν σε μια ολοκλήρωση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων που χορηγούνται στις αντίστοιχες ζώνες και δραστηριότητες.

(1) Οι υποσημειώσεις είναι συγκεντρωμένες στο τέλος της έκθεσης

2. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΠΟΛΗ

2.1. Η σοβαρότητα των προβλημάτων που συνδέονται με την έλλειψη ή την ανεπάρκεια βασικής υποδομής (δημόσιας υγείας, μεταφορών, ύδρευσης και αποχέτευσης, κατοικίας, υπηρεσιών), καθώς και με την ανάγκη να δημιουργηθούν νέες παραγωγικές θέσεις εργασίας, σε μια περιοχή πυκνοκατοικημένη όπως η περιοχή της Νεάπολης, οδήγησε την Κοινότητα και τις αρμόδιες ιταλικές αρχές να συμφωνήσουν για μια έκτακτη προσπάθεια που πήρε συγκεκριμένη μορφή τον Οκτώβριο του 1979, με την προώθηση μιας ολοκληρωμένης ενέργειας για τη Νεάπολη (OEN).

Συντονιστικό όργανο της ενέργειας

2.2. Δεν υπάρχει ένα ειδικό νομοθετικό πλαίσιο ούτε και μια συνολική χρηματοδότηση για την εν λόγω ενέργεια. Η εφαρμογή της γίνεται με τα παραδοσιακά νομοθετικά και διοικητικά μέσα, επιπλέον όμως με την παρέμβαση μιας ομάδας επιφορτισμένης με την εποπτεία και τον συντονισμό η οποία πρέπει, όσο είναι δυνατό, να άρει τα διάφορα εμπόδια που αντιτίθενται στην καλή υλοποίηση των σχεδίων. Έτσι, η χρηματοδότηση των έργων υπάγεται στα παραδοσιακά μέσα και το ίδιο συμβαίνει με την Κοινότητα, η οποία συμμετέχει στη χρηματοδότηση της ενέργειας με τα μέσα διαρθρωτικού χαρακτήρα που διαθέτει, εφόσον καμιά πίστωση δεν έχει ειδικά προβλεφθεί για την ενέργεια στους κοινοτικούς προϋπολογισμούς.

2.3. Η ομάδα αποτελείται από εκπροσώπους των κοινοτικών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών. Κατά τη σύστασή της, το 1980, η ομάδα περιελάμβανε ένα επίπεδο από πολιτικούς αρμόδιους και ένα επίπεδο που ονομαζόταν τεχνική ομάδα. Η τελευταία αυτή ομάδα αντικαταστάθηκε το 1985 από μια επιτροπή συντονισμού η οποία, μολονότι διατηρεί τα ίδια καθήκοντα και την ίδια σύνθεση με την προηγούμενη τεχνική ομάδα, διαθέτει μια ενισχυμένη μόνιμη γραμματεία (έξι ή επτά υπαλλήλους). Η επιτροπή συντονισμού είναι επιφορτισμένη με τη διατύπωση προτάσεων έπειτα από εξακρίβωση των προτεραιοτήτων και των εμποδίων για την καλή υλοποίηση των σχεδίων. Η επιτροπή αυτή δρα κάτω από τις εντολές της ομάδας πολιτικών αρμοδίων, στην οποία λογοδοτεί.

2.4. Στην πραγματικότητα, με την ολοκληρωμένη προσέγγιση δεν τροποποιήθηκαν οι αρμοδιότητες και η διοικητική και οικονομική οργάνωση των διαφόρων οργανισμών που συμμετέχουν στην ενέργεια ή των οποίων η παρέμβαση είναι αναγκαία για την υλοποίηση των επενδύσεων. Το συντονιστικό όργανο ασκεί καθήκοντα ενημέρωσης, γνωμοδότησης, πρότασης, προτροπής, ακόμη και τεχνικής βοήθειας. Εντούτοις, στην πράξη, όχι μόνο εξακολούθησαν οι αποφάσεις που αφορούν κάθε επένδυση να λαμβάνονται τελείως αυτόνομα από τον κάθε ενδιαφερόμενο οργανισμό και με εφαρμογή των δικών του διαδικασιών, αλλά επιπλέον ο συντονισμός παρέμεινε πολύ μικρός στην προετοιμασία και στην υλοποίηση των σχεδίων. Η κυριότερη

δυσκολία στην οποία προσέκρουσε η υλοποίηση της ενέργειας έγκειται οπωσδήποτε στην έλλειψη ενός επαρκούς επιτόπιου συντονισμού μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων διοικητικών αρχών.

2.5. Οι προσπάθειες της επιτροπής συντονισμού για τη συγκέντρωση πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τις επενδύσεις, τις τροποποιήσεις τους, τις προθεσμίες εκτέλεσης και τις πηγές χρηματοδότησης, τα εμπόδια υλοποίησης και την ενδεχόμενη αντιμετώπισή τους είχαν μέχρι σήμερα ένα ρόλο όχι και πολύ σημαντικό στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των τοπικών αρχών. Οι διάφορες παρεμβάσεις που αποτελούν την ενέργεια είναι συγκεντρωμένες, αλλά είναι δύσκολο να θεωρηθούν συντονισμένες ούτε κατά μείζονα λόγο ολοκληρωμένες: πρόκειται για μια συγκέντρωση των προγραμμάτων των διαφόρων οργανισμών, που καταρτίστηκαν χωρίς κοινό πλαίσιο αναφοράς καθορισμένο εκ των προτέρων και που εφαρμόστηκαν χωρίς κοινά κριτήρια προτεραιότητας.

Προγραμματισμός της ενέργειας

2.6. Αξιόλογος προγραμματισμός δεν υπήρχε στην ολοκληρωμένη ενέργεια και κυρίως στην πρώτη της φάση. Στην πράξη, η ενέργεια συνίσταται σε καταλόγους έργων που ανακοινώνουν οι διάφορες συμμετέχουσες διοικήσεις και των οποίων η υλοποίηση έχει κατά ένα μέρος αποφασιστεί και κατά ένα μέρος προβλεφθεί. Έτσι, προκύπτουν προβλέψεις ελάχιστα ρεαλιστικές, είτε διότι τα σχέδια δεν είναι πάντα άρτια από τεχνική πλευρά, είτε διότι δεν εξασφαλίζονται πάντα οι αναγκαίες χρηματοδοτήσεις. Εξάλλου, η συγκέντρωση των επενδύσεων στην ενέργεια γίνεται κυρίως σε γεωγραφική βάση και χωρίς πραγματικά κριτήρια ολοκλήρωσης όλων των αντίστοιχων χρηματοδοτικών μέσων.

2.7. Οι χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, τόσο των έργων υποδομής όσο και οι βιομηχανικές, αφορούν πολυάριθμους τομείς δραστηριότητας. Μια καλύτερη επιλογή και μια μεγαλύτερη συγκέντρωση σε παρεμβάσεις προτεραιότητας από τις τοπικές αρχές που είναι αρμόδιες για την ολοκληρωμένη ενέργεια θα ήταν αναγκαίες ακόμη περισσότερο που τα χρηματικά διαθέσιμα ήταν ελλιπή για να καλύψουν το σύνολο των προβλεπόμενων ενεργειών. Η συνεργασία με το περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα για την μεσημβρινή Ιταλία είναι επίσης μικρή και περιορίζεται σε ορισμένες αναφορές ή σε συνοπτική περιγραφή, χωρίς να υπάρχει πραγματική επίπτωση στο επίπεδο των επιχειρησιακών αποφάσεων.

2.8. Εξάλλου, οι διαθέσιμες επί τόπου πληροφορίες, που είναι μάλιστα τμηματικές και ελάχιστα ακριβείς, αφορούν αποκλειστικά τη χρηματοδοτική και φυσική υλοποίηση των επενδύσεων. Δεν παρέχεται καμιά ένδειξη όσον αφορά τους στόχους που έχουν τεθεί σε μια καθορισμένη προθεσμία με την υλοποίηση των σχεδίων, ενώ ένας σωστός και αποτελεσματικός προγραμματισμός προϋποθέτει τον καθορισμό τέτοιων στόχων, πριν από κάθε απόφαση όσον αφορά την επιλογή των σχεδίων που πρέπει να χρηματοδοτηθούν, και, ενώ εξάλλου, η ολοκληρωμένη προσέγγιση θα έπρεπε να αποτελέσει την ιδανική ευκαιρία για καλύτερο συντονισμό των παρεμβάσεων.

2.9. Μια ένδειξη της κατάστασης αυτής παρέχεται από τα έργα για τον περιορισμό ρύπανσης του κόλπου της Νεάπολης, τα οποία αποτέλεσαν έναν από τους κυριότερους και παλαιότερους τομείς παρέμβασης. Το σύστημα περιορισμού της ρύπανσης που έχει επιλεγεί βασίζεται στην επεξεργασία των αστικών και βιομηχανικών λυμάτων και, επομένως, στην κατασκευή ενός συνόλου εγκαταστάσεων καθαρισμού λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης.

2.10. Στα τέλη του 1986, το κόστος των έργων που ήταν συγκεντρωμένα κάτω από τον τίτλο αυτό της ενέργειας ανερχόταν σε 1 757 000 εκατ. LIT, από τα οποία το μισό περίπου είχε πληρωθεί.

2.11. Το Συνέδριο, κατά τη διάρκεια των επιτοπίων ελέγχων του, προσπάθησε να γνωρίσει τη συμβολή των εν λειτουργία εγκαταστάσεων στην εξυγίανση του κόλπου. Προς το σκοπό αυτό, το Συνέδριο ζήτησε από τις ιταλικές αρχές τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν στα λύματα που επεξεργάζονταν τέσσερις εγκαταστάσεις ή τμήματα εγκαταστάσεων καθαρισμού που ήδη λειτουργούσαν και των οποίων το κόστος επένδυσης είχε ανέλθει συνολικά σε 344 000 εκατ. LIT (4).

2.12. Για το πρώτο σχέδιο, τα στοιχεία δεν μπόρεσαν να ληφθούν, επειδή το εργαστήριο έκρινε ότι δεν μπορούσε να προβεί στις αναλύσεις που ζητήθηκαν, λόγω του ότι το δείγμα είχε ληφθεί από τους ίδιους τους αιτούντες, πράγμα το οποίο δεν εγγυόταν την προέλευσή του. Ούτε και για το δεύτερο σχέδιο έχουν ληφθεί έγκυρες πληροφορίες, διότι το έγγραφο του εργαστηρίου περιορίζεται στο να αναφέρει τα στοιχεία των αναλύσεων, χωρίς να αναφέρει τις ισχύουσες τιμές αναφοράς, πράγμα το οποίο καθιστά δυσχερή την ερμηνεία τους. Για το τρίτο σχέδιο, τα αποτελέσματα ξεπερνούσαν το ανώτατο αποδεκτό όριο ρύπανσης, και μόνο για το τέταρτο σχέδιο μπόρεσαν να τεκμηριωθούν εργαστηριακά στοιχεία που ανταποκρίνονταν στα αποδεκτά πρότυπα.

2.13. Τέτοιες διαπιστώσεις δείχνουν ότι είναι αναγκαίος ένας καλύτερος συντονισμός μεταξύ των υπηρεσιών που αφορά ο περιορισμός της ρύπανσης του κόλπου και ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να εξασφαλιστεί συστηματικά ότι η επεξεργασία που γίνεται στις εγκαταστάσεις ανταποκρίνεται πράγματι, από ποσοτική και ποιοτική πλευρά, στα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Διαθέσιμη βασική τεκμηρίωση

2.14. Η διαθέσιμη τεκμηρίωση αποτελείται κυρίως από έναν «βασικό επιχειρησιακό φάκελο», που καταρτίζεται από το συντονιστικό όργανο, έχοντας υπόψη τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τις διάφορες ενδιαφερόμενες διοικήσεις. Ο φάκελος περιλαμβάνει τα επιλεγμένα επενδυτικά σχέδια και παρέχει ενδείξεις που αφορούν κυρίως τις προβλέψεις κόστους και τις προθεσμίες υλοποίησής τους, τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης, την πορεία εκτέλεσής τους καθώς και τη διοικητική, τεχνική και χρηματοδοτική κατάσταση των διαφόρων σχεδίων.

2.15. Ο φάκελος αυτός αναπροσαρμόζεται και συμπληρώνεται συνεχώς ανάλογα με την εξέλιξη των πραγματοποιήσεων και τις προτεραιότητες των οργανισμών. Αρχικά, και για την περίοδο 1980 — 1984, ο φάκελος προέβλεπε επενδύσεις για περίπου 5 000 000 εκατ. LIT (δηλαδή περίπου 4 120 εκατ. ECU με τη λογιστική τιμή Δεκεμβρίου 1980) σε 17 τομείς, κυρίως σε θέματα καθαρισμού λυμάτων και άλλων έργων εξυγίανσης, υδροδότησης, υποδομών για μεταφορές, καθώς και για διάφορες πρωτοβουλίες βιομηχανικού, εμπορικού, βιοτεχνικού, ερευνητικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Στα τέλη του 1984, το σύνολο των προβλεπόμενων επενδύσεων έφθασε περίπου σε 12 000 000 εκατ. LIT (δηλαδή περίπου 8 700 εκατ. ECU στη λογιστική τιμή Δεκεμβρίου 1984)· η διαφορά προέρχεται από τις επιπτώσεις της νομισματικής υποτίμησης, από τη συμπίληψη νέων σχεδίων ή τροποποιημένων τμημάτων σχεδίων στους καταλόγους, καθώς και από τον εντελώς προσωρινό χαρακτήρα ορισμένων προβλέψεων.

2.16. Έπειτα από μια πρώτη περίοδο, που κάλυπτε την πενταετία 1980-1984, καταρτίστηκε δεύτερος επιχειρησιακός φάκελος για την τριετία 1985 — 1987. Οι επενδύσεις που αφορούν αυτόν το δεύτερο φάκελο περιλαμβάνουν τόσο νέα σχέδια όσο και σχέδια που περιλαμβάνονταν ήδη στον πρώτο φάκελο αλλά που δεν κατέστη δυνατόν να υλοποιηθούν, ιδίως για τεχνικούς ή χρηματοδοτικούς λόγους. Στην ενημερωμένη έκδοση της 31ης Δεκεμβρίου 1986 αυτού του δεύτερου φακέλου, οι προβλεπόμενες επενδύσεις ανερχόταν σε 6 867 000 εκατ. LIT (δηλαδή περίπου 4 800 εκατ. ECU στη λογιστική τιμή Δεκεμβρίου 1986), των οποίων η χρηματοδότηση ήταν εξασφαλισμένη μόνο μέχρι ενός ποσοστού 62 % περίπου, ενώ η χρηματοδοτική κάλυψη του υπολοίπου 38 % έμενε ακόμη να προσδιοριστεί.

2.17. Οι διαδοχικές ενημερώσεις των δεδομένων που εμφανίζονται στο βασικό επιχειρησιακό φάκελο διενεργούνται με τρόπο που δεν επιτρέπει παρά μόνο τμηματικές και κατά προσέγγιση συγκρίσεις μεταξύ των προβλέψεων για μία περίοδο και των πραγματικών εκτελέσεων. Στην πράξη, σκοπός των καταλόγων είναι κυρίως να δείξουν, κατά την ημερομηνία της κατάρτισής τους, την κατάσταση των σχεδίων σε σχέση με τη χρηματοδοτική κάλυψή τους καθώς και τις σχετικές αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές. Αντίθετα, δεν προορίζονται να δώσουν τη δυνατότητα για παρακολούθηση της προόδου των σχεδίων: δεν καταρτίζονται βάση ενός επαναλαμβανόμενου και συγκρίσιμου υποδείγματος, ενώ — από τον έναν κατάλογο στον άλλον — υπάρχουν επενδύσεις που προστίθενται, αφαιρούνται, ή μεταβάλλονται, και έτσι ο έλεγχός τους είναι δυσχερής.

2.18. Η κατάσταση βελτιώθηκε οπωσδήποτε κατά τη διάρκεια της δεύτερης περιόδου, αφού αφαιρέθηκαν πολλά σχέδια για να υπάρξουν πιο ρεαλιστικές προβλέψεις και καλύτερα προετοιμασμένοι κατάλογοι. Ωστόσο στο τέλος της περιόδου 1980 — 1984 θα έπρεπε να είχε δοθεί η ευκαιρία, στο κράτος μέλος και στην Επιτροπή, να διαμορφώσουν μια τεκμηρίωση πολύ πιο κατάλληλη, ολοκληρωμένη και ενημερωμένη, που να επιτρέπει τη σύγκριση των προβλέψεων και των πραγματοποιήσεων, και την πιο ενσυνείδητη μετάβαση στη διαχείριση των σχεδίων της δεύτερης περιόδου.

Πραγματοποιηθείσες επενδύσεις και κοινοτικές συνδρομές

2.19. Το *παράρτημα I* της παρούσας έκθεσης παρουσιάζει τη γενική κατάσταση των επενδύσεων για την πρώτη και τη δεύτερη περίοδο, στο τέλος του 1986. Εκπονήθηκε από τη γραμματεία της ΟΕΝ βάσει των δεδομένων που περιλαμβάνονται στο «βασικό επιχειρησιακό φάκελο», ο οποίος αποτελεί το μόνο διαθέσιμο στοιχείο δεδομένου ότι η ενέργεια δεν έχει ούτε προϋπολογισμό ούτε λογιστική παρακολούθηση την κανονική έννοια των όρων.

2.20. Από τις επενδύσεις 12 000 000 εκατ. LIT περίπου που εμφανίζονται στους καταλόγους του πρώτου επιχειρησιακού φακέλου, οι πραγματοποιήσεις που καταγράφηκαν στα τέλη του 1986 από την ομάδα η οποία ήταν επιφορτισμένη με την εποπτεία και τον συντονισμό ανέρχονται σε 1 886 000 εκατ. LIT. Θα πρέπει ακόμη να ληφθεί υπόψη ότι το ποσό αυτό περιλαμβάνει επενδύσεις ή τμήματα επενδύσεων που απέμενε να υλοποιηθούν στις 31 Δεκεμβρίου 1986, αλλά των οποίων η χρηματοδοτική κάλυψη θεωρείται εξασφαλισμένη. Συνολικά, είχαν αποπερατωθεί στα τέλη του 1986 26 έργα που αποτελούσαν μέρος της ενέργειας, με συνολική δαπάνη 598 000 εκατ. LIT.

2.21. Τα έγγραφα που συντάχθηκαν από τη γραμματεία της ενέργειας το Μάρτιο του 1983 ανέφεραν επενδύσεις που είχαν αρχίσει να πραγματοποιούνται συνολικού ύψους 6 722 000 εκατ. LIT. Διευκρινιζόταν επίσης ότι οι επενδύσεις αυτές είχαν χρηματοδοτική κάλυψη, όπως εξάλλου και άλλα σχέδια που δεν είχαν ακόμη αρχίσει συνολικού ποσού 1 615 000 εκατ. LIT. Οι ενδείξεις αυτές, συγκρινόμενες με εκείνες που εξάγονται από το *παράρτημα I* της παρούσας έκθεσης, δείχνουν ότι για τα δεδομένα που αφορούν τις πραγματοποιήσεις και τις χρηματοδοτήσεις υπήρξαν διαφορετικές διαδοχικές εκδοχές, τις οποίες οι υπεύθυνοι της ενέργειας αποδίδουν στον πειραματικό χαρακτήρα της περιόδου.

2.22. Ελλείπει κατάλληλων εγγράφων, δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί με ακρίβεια η συνολική κοινοτική συνεισφορά υπέρ των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στην ολοκληρωμένη ενέργεια. Για την περίοδο 1980 — 1985 οι υπηρεσίες της Επιτροπής κατάρτισαν για την περιοχή της Νεάπολης εκτιμήσεις που εμφανίζουν τα δεδομένα τα οποία παρατίθενται στον *πίνακα I* όσον αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων συνδρομής και τις αποφάσεις χορήγησης δανείων.

2.23. Σε επίπεδο διοίκησης της Επιτροπής, την ολοκληρωμένη ενέργεια παρακολουθούν βασικά οι υπηρεσίες του ΕΤΠΑ. Στην πράξη, από το σύνολο των ενισχύσεων που αναφέρονται στο προηγούμενο σημείο, μόνο για τις συνδρομές του ΕΤΠΑ υπάρχει χωριστή κατάσταση που επιτρέπει συγκεκριμένη παρακολούθηση, αλλά ακόμη και για τις συνδρομές αυτές η σύνδεση με την ολοκληρωμένη ενέργεια είναι βασικά γεωγραφική. Είναι δύσκολο αποδεκτό η εξέταση των λογαριασμών να μην επιτρέπει να δοθεί, για κάθε σημείο χωριστά, ανάλυση των κοινοτικών αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών για την ενέργεια αυτή.

Αύξηση των πόρων και επιτάχυνση της χρησιμοποίησής τους

2.24. Ένας από τους δηλωμένους στόχους της ενέργειας ήταν να αυξηθούν οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις για την περιοχή της Νεάπολης και να επιταχυνθεί η χρησιμοποίησή τους. Στο θέμα της αύξησης των ενισχύσεων, ούτε το κράτος μέλος ούτε η Επιτροπή έδωσαν στοιχεία που να επιτρέπουν να γίνει γνωστό εάν υπήρξε τέτοια αύξηση. Όσον αφορά ειδικότερα τις κοινοτικές ενισχύσεις, η έλλειψη στοιχείων σε περιφερειακό επίπεδο για το σύνολο των χρηματοδοτικών μέσων με διαρθρωτικούς στόχους καθιστά δυσχερή την εκπόνηση συνολικών συγκριτικών καταστάσεων.

2.25. Για το ΕΤΠΑ, οι συνδρομές που χορηγήθηκαν στη γεωγραφική περιοχή που καλύπτεται από την ενέργεια αυξήθηκαν αισθητά: η ιταλική ποσόστωση, και κατόπιν τα όριά της, χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο για την περιοχή της Νεάπολης, η οποία κατά τη διάρκεια της περιόδου 1980 — 1984 έλαβε το 22 % του συνόλου των συνδρομών που χορηγήθηκαν από το ΕΤΠΑ στην Ιταλία (με ανώτατο ποσοστό 39 % το 1982), δηλαδή ποσοστό περίπου πενταπλάσιο από ό,τι κατά τη διάρκεια της προηγούμενης πενταετίας. Επομένως, για το ΕΤΠΑ η ύπαρξη της ενέργειας είχε σαν αποτέλεσμα τη χορήγηση μεγαλύτερης συνδρομής στην εξεταζόμενη περιοχή. Ωστόσο οι έρευνες που διενεργήθηκαν κατά καιρούς από το Συνέδριο δεν επέτρεψαν να διαπιστωθεί ότι οι εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές χρηματοδοτήσεις σημείωσαν ανάλογη εξέλιξη.

2.26. Στο θέμα της επιτάχυνσης της χρησιμοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων, η υλοποίηση των έργων εξακολουθεί να σημειώνει σημαντικές καθυστερήσεις, που συνδέονται με τη μεγάλη διάρκεια των διαδικασιών απαλλοτρίωσης, με αντιδικίες, συχνά αναπόφευκτες, και με την έγκριση παραλλαγών. Σημαντικό μέρος των καθυστερήσεων αποδίδεται επίσης σε διαφωνίες μεταξύ

Πίνακας I — Αναλήψεις υποχρεώσεων για συνδρομές και αποφάσεις χορήγησης δανείων για την περιοχή της Νεάπολης

(εκατ. LIT)

Τομέας	1980-84	1985	Σύνολο
Συνδρομή			
ΕΤΠΑ	991 000	346 000	1 337 000
ΕΓΤΠΕ-			
προσανατολισμός	14 000	1 500	15 500
ΕΚΤ	42 000	300	42 300
Ενέργεια	1 500	21 000	22 500
Μερικό σύνολο	1 048 500	368 800	1 417 300
Δάνεια			
ΕΤΕ	611 000	162 000	773 000
NKM και σεισμών	30 000	—	30 000
EKAX	220 000	—	220 000
Μερικό σύνολο	861 000	162 000	1 023 000
Σύνολο	1 909 500	530 800	2 440 300

διοικήσεων και στο μάκρος των σχετικών συζητήσεων. Στο θέμα αυτό, η Επιτροπή υπενθύμισε στις ενδιαφερόμενες αρχές την ανάγκη να επιταχύνουν την εκτέλεση των αποφάσεων παραμερίζοντας τα εμπόδια διοικητικής φύσης που παρεμβάλλονται.

2.27. Η εξέταση των προθεσμιών και της διαδικασίας εκτέλεσης των σχεδίων της ενέργειας, σε σύγκριση με το μέσο όρο των άλλων σχεδίων που χρηματοδοτούνται, από την Επιτροπή στην Ιταλία, δεν οδηγεί στην επισήμανση κανενός ιδιαίτερου θετικού στοιχείου. Ειδικότερα όσον αφορά το ΕΤΠΑ, το οποίο, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι το μόνο κοινοτικό χρηματοδοτικό μέσο για το οποίο υπάρχουν λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με την ενέργεια, στο τέλος του 1986 έμενε ακόμη να ολοκληρωθεί η διαδικασία για το κλείσιμο των αποφάσεων συνδρομών για τα έτη 1978 και 1979. Για πολλές επενδύσεις δεν έγινε καμία πληρωμή συνδρομής από το ΕΤΠΑ για χρόνια, εξαιτίας των καθυστερήσεων κατά την έναρξη των εργασιών ή λόγω της κατάργησής τους.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΕΛΦΑΣΤ

3.1. Το πρώτο έγγραφο που αποτελούσε πρόταση για ολοκληρωμένη ενέργεια για το Μπέλφαστ υποβλήθηκε από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Επιτροπή το 1981. Απέβλεπε στην τόνωση και αναζωογόνηση των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων με ολοκλήρωση και συγκέντρωση των εθνικών και κοινοτικών πόρων υπέρ της πόλης αυτής.

Προβλεπόμενο περιεχόμενο της ενέργειας

3.2. Το έγγραφο προέβλεπε επενδύσεις συνολικού ύψους 486 εκατ. UKL, (περίπου 860 εκατ. ECU με τη λογιστική τιμή του Δεκεμβρίου 1981) που κατανέμονται ως εξής:

— βιομηχανικές υποδομές 63,3 εκατ. UKL

— κατοικίες και κοινωνικές υποδομές 286,5 εκατ. UKL

— αστικές συγκοινωνίες 136,2 εκατ. UKL.

Συμπληρωματικά με την ενίσχυση των παραδοσιακών κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων, το Συμβούλιο αποφάσισε ένα ειδικό μέτρο που αποτέλεσε αντικείμενο του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1983⁽⁵⁾. Ο κανονισμός αυτός, η αιτιολογία του οποίου περιέχει σύντομη αναφορά στο φάκελο «των αλληλοεξαρτώμενων επενδύσεων» που υποβλήθηκε από το κράτος μέλος, προβλέπει συνδρομές για την ανακαίνιση των αστικών περιοχών του Μπέλφαστ, συνολικού ποσού 100 εκατ. ECU για τρία χρόνια (1983 — 1985), που θα χρηματοδοτηθούν από πίστωση που έχει εγγραφεί ειδικά για το σκοπό αυτό

στον προϋπολογισμό. Καθορίζει επίσης το ανώτατο ποσοστό της κοινοτικής ενίσχυσης σε 70 % του κόστους της επένδυσης. Το ποσοστό αυτό αποτελεί επίσης όριο, το οποίο πρέπει να τηρηθεί σε περίπτωση σώρευσης πολλών κοινοτικών συνδρομών. Η αρχική πρόταση κανονισμού που υποβλήθηκε το Νοέμβριο του 1981 από την Επιτροπή προέβλεπε δράση υπέρ της κατοικίας, στόχο που δεν υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο, εφόσον αυτό δεν θεώρησε τις δαπάνες για την κατοικία ως επιλέξιμες για τη συνδρομή βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83.

3.3. Ένα δεύτερο έγγραφο, που καταρτίστηκε το 1984 από τις ίδιες εθνικές αρχές, συνεχίζει, για την περίοδο μετά το Μάρτιο 1985, τη διαδικασία που άρχισε το 1981, χωρίς ωστόσο να περιλαμβάνει πρόσθετη ειδική χρηματοδότηση. Το δεύτερο έγγραφο περιλαμβάνει ευρεία κλίμακα σχεδίων υποδομής που αποσκοπούν στο να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα και να προκαλέσουν τη γενική οικονομική αναζωογόνηση. Τα σχέδια αυτά, συνολικού ύψους 758,6 εκατ. UKL (δηλ. 1287,2 εκατ. ECU με τη λογιστική τιμή Δεκεμβρίου 1985), κατανέμονται σε τρεις ομάδες, με λεπτομερέστερο τρόπο από ό,τι στο πρώτο έγγραφο, και μπορούν να παρουσιαστούν όπως δείχνει ο *πίνακας 2*.

3.4. Οι δαπάνες για την κατοικία αντιπροσωπεύουν το 24 % του συνόλου της ενέργειας και το 50 % των δαπανών της Ομάδας I που είναι οι μόνες που έχουν πραγματική χρηματοδοτική κάλυψη.

3.5. Ένα συντονιστικό όργανο επιφορτίστηκε με την ολοκληρωμένη ενέργεια. Πρόκειται για αρχές με συμβουλευτική και γνωμοδοτική αρμοδιότητα που υπήρχαν πριν από την έναρξη εφαρμογής της ενέργειας, και οι οποίες αναδιαρθρώθηκαν το 1984 για να επιτραπεί η συμμετοχή αντιπροσώπων της Επιτροπής και του ιδιωτικού τομέα. Το όργανο περιλαμβάνει επιτροπή που αποτελείται από αρχές και εκπροσώπους των αρμόδιων οργανισμών σε θέματα περιβάλλοντος, κατοικίας, εκπαίδευσης και υγειονομικών υπηρεσιών. Η επιτροπή επικουρείται από δύο ομάδες εργασίας σε θέματα σχετικά με το κέντρο της πόλης (περιβάλλον, μεταφορές, χωροταξική διευθέτηση των συνοικιών) και με το αστικό πρόγραμμα (λειτουργία και ανάπτυξη της αστικής οικονομίας, νέες πρωτοβουλίες κλπ) αντίστοιχα.

Ολοκληρωμένη άποψη της ενέργειας

3.6. Τόσο υπό το πρίσμα του σχεδιασμού όσο και υπό αυτό της επιλογής των σχεδίων, της διαχείρισής τους και της χρηματοδότησής τους, από τον έλεγχο της ενέργειας δεν συνάγεται μια πραγματικά ολοκληρωμένη προσέγγιση, ούτε προκύπτουν διαφορετικές διαδικασίες από αυτές που εφαρμόζονται σε επενδύσεις που δεν αποτελούν μέρος της ενέργειας.

3.7. Οι προτάσεις επενδύσεων των διαφόρων ενδιαφερομένων υπηρεσιών είναι συγκεντρωμένες στα έγγραφα της ενέργειας χωρίς να αποδίδεται συγκεκριμένη προσοχή στις απόψεις της ολοκλήρωσης. Ιδιαίτερα, τα έγγραφα αυτά δεν υποδεικνύουν τις σχέσεις ανάμεσα στα σχέδια ή τις ομάδες σχεδίων ούτε τα στοιχεία που υποτίθεται ότι είναι αποτελεσματικότερα για τη διαδικασία ανάπτυξης. Στην πράξη, η ομάδα συντονισμού διατήρησε χωρίς τροποποίηση τις προτεραιότητες και

Πίνακας 2 — Σχέδια σχετικά με τη ζώνη του Μπέλφαστ

(εκατ. UKL)

Τομέας	Ομάδα I: Επενδύσεις που ήδη προβλέπονταν στα προγράμματα των δημοσίων δαπανών	Ομάδα II: Επενδύσεις που θεωρούνται επιθυμητές αλλά που δεν προβλέπονται ακόμα στα προγράμματα των δημοσίων δαπανών	Ομάδα III: Επενδύσεις που θα μπορούσαν να πραγμα- τοποιηθούν από μη κυβερνητικούς οργανισμούς	Σύνολο
Στέγαση (δημόσιος τομέας)	180,0	—	—	180,0
Οδοποιία	38,0	37,0	8,0	83,0
Υδρευση και αποχέτευση	43,0	—	—	43,0
Βιομηχανική ανάπτυξη	5,0	1,0	134,0	142,0
Εμπορική ανάπτυξη	—	2,0		
Βελτίωση του περιβάλλοντος	4,0	2,3	—	6,3
Εκπαίδευση	20,0	0,2	0,2	20,4
Μεταφορές	0,1	1,0	49,0	50,1
Κοινωνικές υπηρεσίες	0,8	9,0	0,5	10,3
Αναψυχή	1,8	14,0	—	15,8
Τουρισμός	18,6	35,0	6,0	59,6
Αποχέτευση δρόμων	7,3	0,2	—	7,5
Νοσοκομεία	18,4	4,8	—	23,2
Σχολεία	7,8	33,8	—	41,6
Τηλεπικοινωνίες	—	4,9	25,0	29,9
Άλλα	15,3	24,9	5,7	45,9
Σύνολο	360,1	170,1	228,4	758,6

προθεσμίες που προέβλεπαν τα διάφορα υπουργεία τα οποία είχαν υποβάλει τα σχέδια.

3.8. Η ίδια παρατήρηση ισχύει για τις αιτήσεις συνδρομής που έγιναν στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83, του οποίου το άρθρο 3 προβλέπει ότι θα υποβάλλεται από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Επιτροπή ένας ετήσιος κατάλογος των σχεδίων για τα οποία ζητείται χρηματοδότηση. Οι επαληθεύσεις που έγιναν επιτόπου από το Συνέδριο έδειξαν ότι ο κατάλογος για το 1983 καταρτίστηκε, εν όψει της διαβίβασής του στην Επιτροπή, βάσει προφορικών επαφών ανάμεσα στις υπηρεσίες του αρμόδιου υπουργείου για τις σχέσεις με την ΕΟΚ και των άλλων υπουργείων της Βόρειας Ιρλανδίας. Για το 1984 και 1985, οι κατάλογοι καταρτίστηκαν με ανάλογη διαδικασία, έστω και αν οι αιτήσεις στα υπουργεία είχαν υποβληθεί εγγράφως.

3.9. Το όργανο που είναι επιφορτισμένο με το συντονισμό της ολοκληρωμένης ενέργειας έχει ουσιαστικά συμβουλευτική και γνωμοδοτική λειτουργία ενώ ευθύνη όσον αφορά την απόφαση να πραγματοποιηθεί μια επένδυση και όσον αφορά την εκτέλεσή της ανήκει αποκλειστικά στις αρχές που είναι αρμόδιες για τους διάφορους τομείς σχεδίων. Οι αρχές που αποτελούν αυτό το όργανο υπήρχαν ήδη πριν από την ολοκληρωμένη ενέργεια. Ακόμη κι αν η οργάνωσή του προσαρμόστηκε έτσι ώστε να προβλέπεται η ενδεχόμενη συμμετοχή της Επιτροπής στις συνεδριάσεις, δεν τροποποιήθηκε ώστε να ληφθούν υπόψη οι ειδικές αποστολές της ενέργειας. Οι αποστολές αυτές περιορίζονται στην πραγματικότητα σε γνωμοδότηση για τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν στην Επιτροπή και σε ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο των έργων, χωρίς να θίγουν πραγματικά τα ζητήματα προθεσμιών υλοποίησης, προτεραιοτήτων και σχέσεων ανάμεσα στα σχέδια.

3.10. Ούτε το σύστημα χρηματοδότησης τροποποιήθηκε σε συνάρτηση με τις ανάγκες της ολοκληρωμένης ενέργειας. Μόνο οι επενδύσεις της ομάδας I έχουν χρηματοδοτική κάλυψη, η δε διαχείριση των πιστώσεων για την πραγματοποίησή τους γίνεται αυτόνομα από τις διάφορες ειδικευμένες αρχές. Δεν μπορούν να υπάρξουν μεταφορές οικονομικών χορηγήσεων παρά μόνο ανάμεσα σε σχέδια τα οποία διαχειρίζεται η ίδια αρχή.

Κατάσταση υλοποίησης της ενέργειας

3.11. Ούτε από το κράτος μέλος ούτε από την Επιτροπή καταρτίστηκε ειδικός λογαριασμός για την ολοκληρωμένη ενέργεια που να δείχνει την κατάσταση υλοποίησης των διαφόρων τμημάτων του προγράμματος. Η έλλειψη κάθε ενδεδειγμένου για το θέμα αυτό δημοσιονομικού εγγράφου οδηγεί επίσης στη σκέψη ότι δεν υφίσταται πραγματική διαχείριση της ολοκληρωμένης ενέργειας και, κατά μείζονα λόγο, ούτε εκτίμηση των αποτελεσμάτων της.

3.12. Οι αρχές της Βόρειας Ιρλανδίας δηλώνουν ότι στο τέλος του οικονομικού έτους 1985-1986, δηλαδή στις 31 Μαρτίου 1986, είχαν υλοποιηθεί επενδύσεις ύψους 320 εκατ. UKL περίπου, δηλαδή το 65 % περίπου του ποσού των 486 εκατ. UKL που προβλεπόταν στο έγγραφο του 1981. Ο βαθμός υλοποίησης ποικίλλει, ενδεχομένως, από τομέα σε τομέα του προγράμματος, οι ενδείξεις όμως που είναι διαθέσιμες σχετικά με το θέμα αυτό δεν είναι αρκετά σαφείς.

3.13. Σχετικά με την ειδική ενέργεια που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83 καταρτίστηκαν

Πίνακας 3 — Ειδική δράση που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83

Έτος	Χορηγηθείσες συνδρομές (ECU)	Πληρωμές (ECU)	Αριθμός σχεδίων
1983	32 369 268 (1)	32 369 268	71
1984	32 787 403	26 229 922	90
1985	34 000 000	27 200 000	105
Σύνολο	99 156 671	85 799 190	266

(1) Για το 1983, οι αποφάσεις συνδρομών ελήφθησαν σε UKL (18 659 072 UKL).

λογιστικές καταστάσεις και τα κύρια στοιχεία συνοψίζονται, με βάση την κατάσταση του Μαρτίου 1987, στα στοιχεία που αναφέρονται στον **πίνακα 3**.

3.14. Εντούτοις, ανάλογη λογιστική κατάσταση δεν καταρτίστηκε, ούτε στο επίπεδο της Επιτροπής ούτε στο επίπεδο του κράτους μέλους, για το σύνολο των κοινοτικών συνδρομών που χορηγήθηκαν για τις διάφορες κατηγορίες επενδύσεων που περιλαμβάνονται στην ολοκληρωμένη ενέργεια. Ένα τέτοιο κενό είναι ιδιαίτερα λυπηρό όσον αφορά την Επιτροπή, η οποία θα έπρεπε να διαθέτει τουλάχιστον μια ανακεφαλαιωτική λογιστική των κοινοτικών αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών που αφορούν την ενέργεια. Επομένως, οι υπηρεσίες της Επιτροπής βασίστηκαν σε έρευνες και σε στοιχεία που παρασχέθηκαν από διάφορα έγγραφα και υπολογίζουν ότι το σύνολο των συνδρομών του ΕΤΠΑ, οι οποίες χορηγήθηκαν από το 1981 μέχρι το 1985 στη γεωγραφική ζώνη που καλύπτει η ολοκληρωμένη ενέργεια, ανέρχεται σε 36 εκατ. UKL περίπου. Όσον αφορά το Κοινωνικό Ταμείο, το ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός και τις πιστώσεις του «ενεργειακού τομέα», το σύνολο των συνδρομών, για την ίδια περίοδο και την ίδια ζώνη, είναι της τάξης των 5 εκατ. UKL περίπου.

3.15. Η παρακολούθηση της ολοκληρωμένης ενέργειας περιορίστηκε στην πράξη, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, στην παρακολούθηση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83, ο οποίος προέβλεπε ένα έκτακτο μέτρο για την ανακαίνιση της αστικής περιοχής του Μπέλφαστ. Ο ίδιος αυτός κανονισμός χρησιμοποιήθηκε περισσότερο σαν ένα συμπληρωματικό μέτρο προσαρτημένο στο ΕΤΠΑ παρά σαν συστατικό στοιχείο μιας ολοκληρωμένης ενέργειας.

Συμπληρωματικός χαρακτήρας της ενίσχυσης που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83

3.16. Σύμφωνα με το άρθρο πέντε του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέχει στην Επιτροπή κάθε πληροφοριακό στοιχείο που θα της επιτρέψει να εξακριβώνει κατά πόσο η κοινοτική ενίσχυση έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με το συνολικό όγκο των εθνικών δαπανών, οι οποίες διατίθενται για τις επενδύσεις που είναι αναγκαίες για την ανακαίνιση αστικών περιοχών. Η χορήγηση της ενίσχυσης εξαρτάται από την εξακρίβωση αυτού του συμπληρωματικού χαρακτήρα.

3.17. Τα στοιχεία που έλαβε το Συνέδριο από τις αρχές του κράτους μέλους επιτρέπουν να διαπιστωθεί ότι οι επενδυτικές δαπάνες σχετικά με την ανακαίνιση αστικών περιοχών στη ζώνη του Μπέλφαστ εξελίχθηκαν, από το 1981 μέχρι το 1984 όπως παρουσιάζεται στον **πίνακα 4**.

3.18. Σχετικά με την εξεταζόμενη περίοδο, οι στεγαστικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 45,7 εκατ. UKL και για τις λοιπές επενδύσεις κατά 0,5 εκατ. UKL. Για την περίοδο 1984/85, δεν υπήρχαν διαθέσιμα ανάλογα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη ζώνη του Μπέλφαστ αλλά μόνο για το σύνολο της Βόρειας Ιρλανδίας. Όσον αφορά τη συνολική περίοδο 1981/85, τα εν λόγω στοιχεία διαμορφώνονται όπως παρουσιάζεται στον **πίνακα 5**, δηλαδή οι στεγαστικές δαπάνες σημείωσαν αύξηση ύψους 84,4 εκατ. UKL, ενώ οι λοιπές δαπάνες σημείωσαν μείωση 26,7 εκατ. UKL.

3.19. Επομένως, είναι σαφές ότι η συμπληρωματική επενδυτική δραστηριότητα αφορούσε κυρίως τις στεγαστικές δαπάνες, δηλαδή μια κατηγορία δαπανών που δεν ήταν επιλέξιμες για τη χορήγηση της συνδρομής που προβλεπόταν από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83. Επομένως, οι πιστώσεις χρησίμευσαν, στην πράξη, για να αυξηθεί η χρηματοδότηση επενδύσεων για κατοικίες, χωρίς να έχει δοθεί η δυνατότητα στην Επιτροπή να γνωρίσει πλήρως την κατάσταση σχετικά με το στεγαστικό ούτε να εξασφαλίσει τους καλύτερους όρους για την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, εφόσον επρόκειτο για ένα τομέα που δεν καλυπτόταν από τον κανονισμό.

Πίνακας 4 — Δαπάνες επενδύσεων για την ανακαίνιση αστικών περιοχών στη ζώνη του Μπέλφαστ

(εκατ. UKL)

Φύση των δαπανών	1981/82	1982/83	1983/84
Δαπάνες για στέγαση	100,5	140,6	146,2
Δαπάνες για τομείς εκτός από την στέγαση	41,0	39,6	41,5
Σύνολο	141,5	180,2	187,7

Πίνακας 5 — Δαπάνες επενδύσεων για την ανακαίνιση αστικών περιοχών στο σύνολο της Βόρειας Ιρλανδίας

(εκατ. UKL)

Φύση των δαπανών	1981/82	1982/83	1984/85
Δαπάνες για στέγαση	191,5	257,6	275,9
Δαπάνες για τομείς εκτός από την στέγαση	85,6	76,4	58,9
Σύνολο	277,1	334,0	334,8

4. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ WESTERN ISLES (ΔΥΤΙΚΕΣ ΝΗΣΟΥΣ) ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ, ΤΗ LOZÈRE ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΒΕΛΓΙΟ

4.1. Με τους τρεις κανονισμούς (ΕΟΚ) αριθ. 1939/81, 1940/81 και 1941/81 του Συμβουλίου, οι οποίοι εκδόθηκαν στις 30 Ιουνίου 1981 (6), θεσπίστηκαν διατάξεις για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, στα πλαίσια της κοινοτικής χρηματοδότησης των γεωργικών διαρθρώσεων. Τα κείμενα αυτά προβλέπουν τρεις ενέργειες, καθεμιά από τις οποίες συμβάλλει στην υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προγράμματος, στις WESTERN ISLES της Σκωτίας, στη LOZÈRE και στο νοτιοανατολικό Βέλγιο αντίστοιχα. Ενώ οι ενέργειες στη Νεάπολη και το Μπέλφαστ συνίσταντο κυρίως σε μια μορφή ΕΤΠΑ ή που προσεγγίζει στο ΕΤΠΑ, η επινόηση των τριών ολοκληρωμένων προγραμμάτων που εξετάζονται παρακάτω είναι κυρίως γεωργικού χαρακτήρα και μόνον το γεωργικό τους σκέλος έχει διευκρινιστεί και τεκμηριωθεί.

Περιεχόμενο των κανονισμών

4.2. Στους τρεις κανονισμούς εξαγγέλλονται οι γενικοί στόχοι των ολοκληρωμένων προγραμμάτων και αναφέρεται ότι στα προγράμματα αυτά πρέπει να περιληφθούν μέτρα όχι μόνον υπέρ της γεωργίας και των γεωργικών προϊόντων, αλλά και της υποδομής, του τουρισμού, της βιοτεχνίας και της βιομηχανίας καθώς και άλλων συμπληρωματικών δραστηριοτήτων που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της γενικής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των εξεταζόμενων περιοχών.

4.3. Στην πραγματικότητα, τα μέτρα στο γεωργικό τομέα, που είναι τα μόνα για τα οποία εγκρίθηκε ειδική χρηματοδότηση, είναι επίσης τα μόνα τα οποία αναφέρθηκαν λεπτομερώς. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ και του Κοινωνικού Ταμείου, οι κανονισμοί περιορίζονται σε μια μνεία, επισημαίνοντας ότι τα διαθέσιμα μέσα πρέπει να συνδυάζονται και να τίθενται σ' εφαρμογή κατά τρόπο ολοκληρωμένο, χωρίς να διευκρινίζουν όμως σε τι πρέπει να συνίσταται η ολοκλήρωση, ούτε με ποιο τρόπο πρέπει να υλοποιηθεί. Επομένως, οι κανονισμοί δεν περιλαμβάνουν σχεδόν καθόλου στοιχεία για μια ενδεδειγμένη κατάρτιση των ολοκληρωμένων προγραμμάτων.

4.4. Η διάρκεια των ενεργειών είναι πενταετής, υπολογίζοντας από το χρόνο της γνωμοδότησης της Επιτροπής σχετικά με τα προγράμματα που της υποβάλλει κάθε ένα από τα τρία ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Όσον αφορά την ενίσχυση του τμήματος «Προσανατολισμού» του ΕΓΤΠΕ υπέρ των μέτρων στο γεωργικό τομέα, υπολογίζεται ότι ανέρχεται αντίστοιχα σε 13 εκατ. ECU, 12 εκατ. ECU και 5 εκατ. ECU περίπου για καθέναν από τους τρεις κανονισμούς και καλύπτεται από ειδικά κονδύλια που πρέπει να προβλεφθούν στον προϋπολογισμό για το σκοπό αυτό. Η επιβάρυνση των λοιπών κοινοτικών Ταμείων δεν υπολογίζεται αριθμητικά, γεγονός που συνεπάγεται ότι πρέπει να χρηματοδοτείται από τις συνήθεις πιστώσεις που ανοίγονται για τη χορήγηση των συνδρομών τους. Για τη LOZÈRE, η διάρκεια της ενέργειας αυξήθηκε σε 7 έτη και το προβλεπόμενο κόστος μειώθηκε σε 8 εκατ. ECU από το Συμβούλιο στις 19 Οκτωβρίου 1987 (7).

4.5. Η συνδρομή του ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός ανέρχεται, για τους δύο πρώτους κανονισμούς, στο 40 % των επιλέξιμων δαπανών· όσον αφορά το πρόγραμμα για το νοτιοανατολικό Βέλγιο που αποτελεί, αντίθετα προς τους προηγούμενους κανονισμούς, άμεσο μέτρο, η απόδοση δαπανών του τμήματος «Προσανατολισμού» ανέρχεται στο 35 % των επιλέξιμων δαπανών. Για τα δύο πρώτα προγράμματα η Επιτροπή γνωμοδότησε στις 5 Απριλίου 1982 (LOZÈRE) και στις 23 Ιουνίου 1982 (WESTERN ISLES της Σκωτίας). Όσον αφορά το τρίτο πρόγραμμα, η γνώμη εκδόθηκε για το ένα μέρος το Δεκέμβριο του 1984 και για το άλλο τον Ιούλιο του 1986 (βλ. σημείο 4.14 παρακάτω). Για τις WESTERN ISLES της Σκωτίας, το κράτος μέλος υπέβαλε, στις 6 Νοεμβρίου 1985, αναθεώρηση του προγράμματος και η Επιτροπή γνωμοδότησε στις 13 Φεβρουαρίου 1986.

Περιεχόμενο των προγραμμάτων

4.6. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων που καταρτίστηκαν για καθέναν από τους τρεις κανονισμούς δεν διαφέρει σχεδόν καθόλου, ως προς την ουσία, από το περιεχόμενο των προγραμμάτων που καταρτίζονται συνήθως για τις ενέργειες περιφερειακού χαρακτήρα στο γεωργικό τομέα. Στα μέτρα του γεωργικού τομέα προστέθηκαν και άλλες δυνατότητες δράσης (υποδομές, βιοτεχνία, τουρισμός, επιμόρφωση), χωρίς να αναφέρονται οι δεσμοί που μπορεί να υφίστανται μεταξύ των συστατικών στοιχείων και, κατά μείζονα λόγο, χωρίς να εξετάζονται οι δυνατότητες αλληλεπιδράσεων και χωρίς να εκτιμώνται οι συνδυασμοί ενεργειών που θα μπορούσαν να έχουν τη μεγαλύτερη επίδραση στις δυνατότητες ανάπτυξης των εν λόγω περιοχών.

4.7. Εξάλλου, οι έλεγχοι επιτόπου που διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες του Συνεδρίου έδειξαν ότι ο σχεδιασμός και η εκτέλεση των διαφόρων μερών των προγραμμάτων γίνεται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες κατά τρόπο σχεδόν αυτόνομο. Όπως και για τις ολοκληρωμένες ενέργειες που εξετάστηκαν παραπάνω, υπάρχουν επιτροπές συντονισμού, οι οποίες όμως έχουν μόνο γνωμοδοτική αρμοδιότητα και οι παρεμβάσεις τους παραμένουν σε τυπικό επίπεδο, ιδίως επειδή η υλοποίηση του κάθε υποπρογράμματος είναι ανεξάρτητη από των υπολοίπων, χωρίς καμιά εμφανή αλληλεπίδραση, λόγω του ότι ο σχεδιασμός τους δεν έγινε κατά τρόπο ολοκληρωμένο.

4.8. Όσον αφορά τις WESTERN ISLES της Σκωτίας, οι παρεμβάσεις που επρόκειτο να χρηματοδοτηθούν με το ποσό των 13 εκατ. ECU που ήταν εγγεγραμμένο στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1939/81, αφορούν τη γεωργία και την αλιεία. Οι σχετικές δαπάνες επενδύσεων, οι οποίες στο αρχικό πρόγραμμα ανέρχονταν σε 19,600 εκατ. UKL, στο αναθεωρημένο έγγραφο αυξήθηκαν σε 24,851 εκατ. UKL, ενώ το τμήμα που είχε υλοποιηθεί στις 31 Δεκεμβρίου 1986 έφθανε τα 18,555 εκατ. UKL.

4.9. Όσον αφορά τις υποδομές (δρόμους, λιμάνια, αποχετεύσεις, κλπ.) και τις μη γεωργικού χαρακτήρα δραστηριότητες (τουρισμό, δραστηριότητες στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, βιοτεχνία, κλπ.), το πρόγραμμα αυτό προβλέπει συνολικό ποσό επιλέξιμων δαπανών ύψους 33,512 εκατ. UKL και κοινοτική παρέμβαση ύψους 13,611 εκατ. UKL, από τα οποία 13,211 εκατ. UKL βαρύνουν το ΕΤΠΑ και 0,400 εκατ. UKL βαρύνουν το Κοινωνικό Ταμείο. Στις αρχές του 1987 δεν ήταν διαθέσιμες συγκεκριμένες πληροφορίες όσον αφορά την κατάσταση της υλοποίησης αυτών των

έργων υποδομής και των μέτρων μη γεωργικού χαρακτήρα.

4.10. Τα μέτρα στο γεωργικό τομέα που προβλέπονται από το πρόγραμμα για τη LOZERE, καθώς και οι σχετικές κοινοτικές δαπάνες, μπορούν να συγκεντρωθούν όπως παρουσιάζεται στον **πίνακα 6**.

4.11. Για το ΕΤΠΑ, στο ίδιο πρόγραμμα αναφέρονται συνολικές επενδύσεις ύψους 224 174 000 FF και κοινοτική συνδρομή ύψους 48 890 750 FF, που θα καταβληθούν αποκλειστικά στα πλαίσια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2615/80 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 1980⁽⁸⁾ για τη θέσπιση μιας εκτός ποσοστώσεων ενέργειας του ΕΤΠΑ στα πλαίσια της διεύρυνσης της Κοινότητας. Παρ' όλα αυτά, τα διαθέσιμα έγγραφα σε κοινοτικό επίπεδο που αφορούν την ενέργεια εκτός ποσοστώσεων δεν καθιστούν δυνατή την εξασφάλιση της εκτέλεσης αυτών των συνδρομών. Όσον αφορά την πρόβλεψη των δαπανών που θα βαρύνουν το Κοινωνικό Ταμείο, δεν προσδιορίζεται επακριβώς δεδομένου ότι το πρόγραμμα περιορίζεται στην αναφορά της παρέμβασης αυτού του Ταμείου σε διάφορα είδη επαγγελματικής επιμόρφωσης. Λόγω του ότι δεν υπήρχε ειδική λογιστική για το ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα, οι υπηρεσίες της Επιτροπής στηρίχθηκαν σε έρευνες που διεξήχθησαν βάσει διαφόρων εγγράφων και υπολογίζουν ότι οι κοινοτικές πληρωμές ανήλθαν, στα τέλη του 1985, σε 7,7 εκατ. FF για το ΕΤΠΑ και σε 4,3 εκατ. FF για το Κοινωνικό Ταμείο. Τα διαθέσιμα έγγραφα δεν καθιστούν δυνατή τη σύγκριση των πράξεων που χρηματοδοτήθηκαν με τις πράξεις που προβλέπονται από το πρόγραμμα.

4.12. Το πρόγραμμα που αφορά το νοτιοανατολικό Βέλγιο προβλέπει, καταρχήν, μέτρα στο γεωργικό τομέα που ανέρχονται σε 614,4 εκατ. BFR, από τα οποία 215 εκατ. BFR βαρύνουν την ΕΟΚ και 399,4 εκατ. BFR κατανέμονται τα μισά σε βάρος του εθνικού προϋπολογισμού και τα μισά σε βάρος του περιφερειακού προϋπολογισμού. Τα μέτρα αυτά αφορούν κυρίως την ανάλυση των προβλημάτων του γεωργικού τομέα στο επίπεδο των εκμεταλλεύσεων, τις νέες παραγωγές και τεχνολογίες στο γεωργικό τομέα, καθώς και τη βελτίωση της υποδομής της γεωργίας. Στα τέλη του 1986, οι αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές της Κοινότητας στο πλαίσιο αυτό ανέρχονταν σε 14,32 εκατ. BFR και 3,05 εκατ. BFR αντίστοιχα.

Πίνακας 6 — Γεωργικά μέτρα του ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προγράμματος για τη Lozère

(ECU)

Είδη παρεμβάσεων	Κοινοτικές δαπάνες που προβλέπονται από το πρόγραμμα	Πραγματοποίηση στις 31.12.1986
Βελτίωση γαιών και βοσκοτόπων	4 494 560	1 717 873
Αναδασμός	2 088 000	536 813
Εκτροφή βοοειδών και προβατοειδών	4 107 200	1 203 406
Καστανιές, χειμερινή απομόνωση, καθάρισμα δασών, δαπάνες επεξεργασίας	1 310 240	181 110
Σύνολο	12 000 000 (1)	3 639 202

(1) Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) του Συμβουλίου αριθ. 3158/87 της 19ης Οκτωβρίου 1987, η προβλεπόμενη συμμετοχή μειώθηκε από 12 σε 8 εκατ. ECU· βλ. σημείο 4.4.

4.13. Όσον αφορά τις ενέργειες μη γεωργικού χαρακτήρα του ίδιου προγράμματος, το συνολικό τους ποσό εκτιμάται σε 20,782 εκατ. BFR, από τα οποία 18,057 εκατ. BFR βαρύνουν την περιοχή της Βαλλωνίας 1,795 εκατ. BFR βαρύνουν τη γαλλόφωνη Κοινότητα και 0,930 εκατ. BFR βαρύνουν τη γερμανόφωνη Κοινότητα. Στο πρόγραμμα διευκρινίζεται ότι πρόκειται για τα «πλαίσια των πολιτικών που θα ακολουθηθούν, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα τμήματα και οι διευθετήσεις που προβλέπονται στους προϋπολογισμούς» και δεν παρέχεται καμιά ένδειξη όσον αφορά το ποσό της ενδεχόμενης κοινοτικής συμμετοχής.

4.14. Όσον αφορά το νοτιοανατολικό Βέλγιο, σχετικά με το οποίο το σχέδιο προγράμματος υποβλήθηκε στην Επιτροπή μόλις τον Ιανουάριο του 1984, η διαδικασία εξέτασης κατέστη αναγκαίο να πραγματοποιηθεί σε δύο στάδια, για τα μέτρα γεωργικού χαρακτήρα και τα μέτρα μη γεωργικού χαρακτήρα αντίστοιχα. Η Επιτροπή γνωμοδότησε, το Δεκέμβριο του 1984, μόνο σχετικά με τα πρώτα μέτρα, ενώ για τα λοιπά μέτρα ζήτησε, τον Απρίλιο του 1986, από το κράτος μέλος να υποβάλει μια τροποποιημένη έκδοση του εγγράφου, η οποία υποβλήθηκε και για την οποία εκδόθηκε γνώμη τον Ιούλιο του 1986. Μια τέτοια διαδικασία, η οποία συνίσταται στην αποδοχή του σκέλους που αφορά το γεωργικό τομέα προτού εγκριθούν τα λοιπά συστατικά στοιχεία, δεν είναι καθόλου σύμφωνη με τις απαιτήσεις της εκπόνησης ενός ολοκληρωμένου προγράμματος.

Υλοποιήσεις

4.15. Από κανένα έγγραφο δεν είναι δυνατό να καταστεί γνωστή η κατάσταση της συνολικής υλοποίησης κάθε προγράμματος. Καταρτίζονται περιοδικές καταστάσεις μόνο για τα μέτρα στο γεωργικό τομέα, η χρηματοδότηση των οποίων βαρύνει τα ειδικά ποσά που προβλέπονται από τους τρεις κανονισμούς. Όσον αφορά τα λοιπά μέτρα, πληροφορίες σχετικά με τις κοινοτικές συνδρομές που χορηγούνται για επενδύσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στις τρεις ζώνες δεν μπορούν, δυστυχώς, να εξαχθούν παρά μόνο με διασταυρούμενους ελέγχους των εγγράφων που καταρτίζονται για τη διαχείριση των διαφόρων Ταμείων, εφόσον τα έγγραφα αυτά αντανακλούν τις γεωγραφικές διαιρέσεις που αντιστοιχούν στις διαιρέσεις που αναφέρονται στους τρεις κανονισμούς. Μια τέτοια κατάσταση είναι ακόμη περισσότερο απαράδεκτη για το λόγο ότι, έστω και στην περίπτωση αυτή, πρόκειται μόνο για συγκρίσεις σε γεωγραφική βάση, χωρίς να μπορεί να καθοριστεί ένας δεσμός ολοκλήρωσης μεταξύ των διαφόρων πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται στα πλαίσια των προγραμμάτων.

4.16. Σχετικά με τα μέτρα στο γεωργικό τομέα, το ποσοστό υλοποίησης στα τέλη του 1985 ήταν ικανοποιητικό όσον αφορά τις WESTERN ISLES της Σκωτίας, με την επιφύλαξη, εντούτοις, των παρατηρήσεων που διατυπώνονται στα σημεία 4.17 και 4.18 παρακάτω. Το ποσοστό εξακολουθούσε να είναι χαμηλό για τη LOZÈRE (30 % περίπου) ενώ ο κανονισμός χρονολογείται από τον Ιούνιο του 1981 και το πρόγραμμα από τον Απρίλιο του 1982. Όσον αφορά το νοτιοανατολικό Βέλγιο, η υλοποίηση είχε μόλις αρχίσει κατά το 1985, δεδομένου ότι το πρόγραμμα, όπως έχει ήδη παρατηρηθεί, εκπονήθηκε με καθυστέρηση.

4.17. Επομένως, η μόνη από τις τρεις ενέργειες στο γεωργικό τομέα για την οποία πραγματοποιήθηκε,

μέχρι τώρα, ένα σημαντικό ποσοστό πληρωμών, είναι η ενέργεια που αφορά τις WESTERN ISLES της Σκωτίας. Για τις νήσους αυτές η αρχική συνολική πρόβλεψη γεωργικών δαπανών, η οποία ανερχόταν σε 19,600 εκατ. UKL, περιλάμβανε 3 εκατ. UKL για εγγειοβελτιωτικά έργα. Στα τέλη του 1985, από ένα σύνολο δαπανών που πραγματοποιήθηκαν ύψους 14,954 εκατ. UKL, το μέρος που διατέθηκε στις έγγειες βελτιώσεις ανέρχεται σε 7,883 εκατ. UKL και φθάνει σε 11,631 εκατ. UKL στο αναθεωρημένο πρόγραμμα σε σύνολο 24,851 εκατ. UKL.

4.18. Με τους ελέγχους που διενεργήθηκαν επιτόπου από τις υπηρεσίες του Συνεδρίου αποδείχτηκε ότι αυτές οι έγγειες βελτιώσεις συνίσταντο κυρίως στην εγκατάσταση διαχωριστικών περιφράξεων μεταξύ των αγρών και μεταξύ των εκμεταλλεύσεων. Τέτοια έργα, αν δεν συνοδεύονται από άλλα μέτρα, συμβάλλουν στην αύξηση της αξίας των ιδιοκτησιών, δεν έχουν όμως παρά μόνο μικρή επίπτωση στη γεωργική δραστηριότητα. Πάντως, στο αναθεωρημένο πρόγραμμα οι προβλέψεις δαπανών για την κτηνοτροφία, την επαγγελματική επιμόρφωση και τα αναπτυξιακά σχέδια υπέστησαν μειώσεις που κυμαίνονται από 23 % μέχρι 60 %, γεγονός το οποίο αποδυναμώνει ακόμη περισσότερο την ολοκλήρωση των μέτρων, ακόμη και εντός του γεωργικού σκέλους. Εξάλλου, το υψηλό ποσοστό επιδότησης, το οποίο μπορεί να φθάσει το 85 % για τέτοια έργα περιφράξης, δείχνει ότι πρόκειται για παρεμβάσεις που παρέχουν μικρές προοπτικές ανάπτυξης και αποδοτικότητας.

5. ΠΡΟΤΥΠΕΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

5.1. Η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο, το 1983, την πρώτη πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση των μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων (ΜΟΠ) σε τρεις χώρες της Κοινότητας: Ελλάδα, Γαλλία και Ιταλία. Στον προϋπολογισμό του ίδιου οικονομικού έτους, δημιουργήθηκε ένα άρθρο (άρθρο 550) στο οποίο χορηγήθηκαν πιστώσεις (μη διαχωριζόμενες πιστώσεις ύψους 8 εκατ. ECU) που προορίζονταν για τη χρηματοδότηση πρότυπων προπαρασκευαστικών ενεργειών. Οι ενέργειες αυτές στερούνται κανονιστικής βάσης. Πράγματι, έχουν καθαρά πειραματικό χαρακτήρα, γεγονός με το οποίο εξηγείται επίσης ότι το πέρας της εκτέλεσής τους είχε προβλεφθεί αρχικά για το 1985. Οι ενέργειες αυτές αποσκοπούν στην αναζήτηση και τη δοκιμή, επιτόπου, κατά τρόπο συγκεκριμένο, και στα διάφορα επίπεδα — κοινοτικό, εθνικό και τοπικό — των πλέον ενδεδειγμένων μεθόδων δημοσιονομικής και διοικητικής διαχείρισης ως προς την ολοκληρωμένη προσέγγιση, ενόψει της κατάρτισης των ΜΟΠ.

Περιεχόμενο των ενεργειών

5.2. Κατά κανόνα, κάθε πρότυπη προπαρασκευαστική ενέργεια αφορά μια συγκεκριμένη ζώνη και αποτελείται από πολλές ομοιογενείς και συναφείς παρεμβάσεις, οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα υφιστάμενα Ταμεία. Τα πεδία αρμοδιότητας αυτών των Ταμείων δεν τροπο-

ποιήθηκαν λοιπόν, εφόσον οι πιστώσεις του άρθρου 550 καθιστούν δυνατή μια χρηματοδότηση συμπληρωματική της συνδρομής τους, με την ανάληψη ενός υψηλότερου συντελεστή απόδοσης δαπανών ή δαπανών που αφορούν μεγαλύτερο αριθμό επενδύσεων. Εντούτοις, για έξι πρότυπες ενέργειες, η κοινοτική συνδρομή αφορά μόνο το άρθρο 550 γεγονός το οποίο οδηγεί σε αμφιβολίες σχετικά με τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα τους.

5.3. Επιπλέον των πιστώσεων του 1983 που αναφέρθηκαν ήδη (8 εκατ. ECU), χορηγήθηκαν και άλλες πιστώσεις από τους προϋπολογισμούς των επόμενων οικονομικών ετών: μη διαχωριζόμενες πιστώσεις, ύψους 10 εκατ. ECU κατά το 1984, πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 20 εκατ. ECU κατά το 1985, πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 20 εκατ. ECU και πιστώσεις πληρωμών ύψους 15 εκατ. ECU κατά το 1986, καθώς και πιστώσεις πληρωμών ύψους 7,894 εκατ. ECU κατά το 1987. Οι χρηματοδοτήσεις που χορηγήθηκαν αφορούσαν κυρίως 25 πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες: 13 ενέργειες που αποφασίστηκαν το Δεκέμβριο του 1983 και τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα το Δεκέμβριο του 1984, δύο που αποφασίστηκαν το Δεκέμβριο του 1985, τέσσερις τον Αύγουστο του 1986, καθώς και τις έξι ενέργειες που αναφέρθηκαν ήδη στο προηγούμενο σημείο, οι αποφάσεις για τις οποίες ελήφθησαν το 1985 και το 1986.

5.4. Οι πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη θα επιλέγονταν με βάση το ενδιαφέρον τους για την προετοιμασία των ΜΟΠ, καθώς και τις δυνατότητες πραγματοποίησής τους, ιδίως όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των υπαρχόντων χρηματοδοτικών μέσων. Το περιεχόμενό τους θα καθοριζόταν σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, κυρίως σε ό,τι αφορά την περιγραφή των ενεργειών, τις πηγές χρηματοδότησης και τις εφαρμοστέες διοικητικές διαδικασίες.

5.5. Στην πράξη, οι αποφάσεις σχετικά με τις πρότυπες ενέργειες δεν παρέχουν συγκεκριμένες ενδείξεις όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να εξασφαλίσουν τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων, ή παραπέμπουν σε διαδικασίες που θα διαμορφώνονταν μεταγενέστερα και που παρέμειναν ασαφείς. Τέτοιες ελλείψεις, που οφείλονται εν μέρει στην πειραματική φύση των ενεργειών, συνέτειναν στο να δυσχερανθεί ακόμη περισσότερο η εκτέλεσή τους.

Ολοκληρωμένη άποψη των ενεργειών

5.6. Το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόστηκε από την Επιτροπή για τις πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες έχει ως άξονα μια «διυπηρεσιακή ομάδα», που αποτελείται από εκπροσώπους των διαφόρων αρμοδίων γενικών διευθύνσεων ή άλλων επιχειρησιακών μονάδων και τελεί υπό τις εντολές μιας ανοιχτής ομάδας Μελών της Επιτροπής. Για κάθε ενέργεια, δημιουργήθηκε εξάλλου μια τεχνική ομάδα, που αποτελείται από εκπροσώπους των περισσότερο αρμοδίων διευθύνσεων, και από έναν συντονιστή επιφορτισμένο με την επίβλεψη της συντονισμένης προόδου των ενεργειών. Η διαχείριση των πιστώσεων του άρθρου 550 έχει ανατεθεί στη γενική διεύθυνση για το συντονισμό των διαρθρωτικών μέσων, ενώ τις πιστώσεις των λοιπών διαρθρωτικών Ταμείων διαχειρίζονται οι διάφορες αρμόδιες γενικές διευθύνσεις, σύμφωνα με τις συνήθεις κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

5.7. Για να αποδώσει όλους τους καρπούς του ο πειραματικός χαρακτήρας των πρότυπων ενεργειών, η εκπόνησή τους θα έπρεπε να συνοδεύεται από συγκεκριμένη και συστηματική ανάλυση του σχεδιασμού που εφαρμόστηκε, των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων που επιδιώχθηκαν και επιτεύχθηκαν καθώς και των εμποδίων που συναντήθηκαν. Στην πραγματικότητα, σχετικά με τα παραπάνω υπάρχουν πολύ λίγες πληροφορίες. Η απόφαση για την πρότυπη προπαρασκευαστική ενέργεια περιλαμβάνει ένα διάγραμμα χρηματοδότησης το οποίο επικαλείται διάφορα εθνικά και κοινοτικά όργανα, αλλά δεν επιτρέπει να γίνει γνωστή η ουσία της ενέργειας, τα κύρια χαρακτηριστικά που προορίζονται να διακρίνουν την ολοκληρωμένη προσέγγιση από μια απλή παράθεση χρηματοδοτήσεων.

5.8. Για τη φάση της πραγματοποίησης, τα κενά αποδεικνύονται ακόμη πιο σημαντικά εφόσον δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου παρακολούθηση του συνόλου της κάθε ενέργειας, ούτε υπό το πρίσμα της προόδου των επιχειρήσεων ούτε υπό αυτό του πειραματισμού των μεθόδων διαχείρισης. Τουλάχιστον οι αρμοδιότητες που εμπίπτουν στους συντονιστές θα έπρεπε να είχαν καθοριστεί με σαφέστερο τρόπο σε ό,τι αφορά τους συγκεκριμένους στόχους και τις εφαρμοστέες διαδικασίες.

5.9. Οι στόχοι για ολοκληρωμένη προσέγγιση, που ενδεχομένως διαγράφονταν στο στάδιο της απόφασης, παρέμειναν στην πραγματικότητα χωρίς συνέχεια, και ελλείπει προσαρμογής των τρόπων παρέμβασης των διαφόρων υπαρχόντων Ταμείων, η διαχείριση των πιστώσεων που ανοίχθηκαν στο άρθρο 550 κινδυνεύει να μεταβληθεί σε συμπληρωματικό αυτόνομο χρηματοδοτικό μέσο. Μια τέτοια εξέλιξη δεν θα βελτιώνει την ολοκλήρωση των διαφόρων συνθετικών στοιχείων και θα οδηγούσε μάλιστα σε ένα είδος αυξημένου ανταγωνισμού ανάμεσα στα χρηματοδοτικά μέσα.

5.10. Το μέλημα να δοκιμαστεί η ολοκληρωμένη προσέγγιση, λόγος ύπαρξης των πρότυπων προπαρασκευαστικών ενεργειών, εξασθένησε επίσης με την αύξηση του αριθμού των ενεργειών αυτών που από 13 το 1983 έφθασαν τις 25 το 1986. Ένα σημαντικό μέρος των διοικητικών εργασιών αφιερώθηκε έτσι σε ζητήματα σχετικά με την χορήγηση των νέων χρηματοδοτήσεων, σε βάρος της εξέτασης των διδαγμάτων που θα έπρεπε να αντληθούν από τις αρχικές ενέργειες. Μια τέτοια διάσπαση πρέπει να υπογραμμιστεί ακόμη περισσότερο, δεδομένου ότι, ανάμεσα στις νέες πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες, έξι χρηματοδοτούνται μόνο από τις πιστώσεις του άρθρου 550 και ως εκ τούτου οργανώνονται σε ένα πλαίσιο που δεν είναι αυτό της ολοκληρωμένης προσέγγισης των κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων.

Εκτέλεση των αποφάσεων

5.11. Ο κατάλογος των πρότυπων προπαρασκευαστικών ενεργειών υπάρχει στο **παράρτημα II** της παρούσας έκθεσης, που παρουσιάζει επίσης τις προβλεπόμενες προθεσμίες εκτέλεσης, τις συνδρομές που χορηγήθηκαν, καθώς και τα διαθέσιμα στοιχεία όσον αφορά την πρόοδο της πραγματοποίησης.

5.12. Από τις 25 πρότυπες προπαρασκευαστικές ενέργειες που χρηματοδοτούνται, τρεις θεωρούνταν ολοκληρωμένες στις αρχές του 1987. Οι προθεσμίες

εκτέλεσης υπέστησαν λοιπόν αισθητές μεταθέσεις, εφόσον αρχικά είχε προβλεφθεί 13 ενέργειες να έχουν ολοκληρωθεί ως τα τέλη του 1985. Έτσι λοιπόν και τα διδάγματα που προκύπτουν από την εμπειρία των ενεργειών είναι διαθέσιμα με καθυστέρηση.

5.13. Για τα μέτρα που έχουν ολοκληρωθεί καθώς και για τα τρέχοντα, δεν υπάρχει έγγραφο που να καθιστά γνωστή τη συνολική πρόοδο κάθε ενέργειας, ούτε σε φυσικούς ούτε σε οικονομικούς όρους, και που να επιτρέπει επομένως τη σύγκριση των προβλέψεων και των υλοποιήσεων. Οι πληροφορίες που έλαβε σχετικά το Συνέδριο αφορούν μόνο την εκτέλεση των πιστώσεων του άρθρου 550 και όχι των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν από τα παραδοσιακά Ταμεία. Μια τέτοια διαπίστωση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ελλείψει συγκεντρωτικής τήρησης των οικονομικών δεδομένων, η παρακολούθηση των πρότυπων προπαρασκευαστικών ενεργειών περιορίστηκε ουσιαστικά στην παρακολούθηση των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από τις πιστώσεις του άρθρου 550.

5.14. Η ύπαρξη επαρκώς λεπτομερούς και συστηματοποιημένης τεκμηρίωσης είναι βασική για την παρακολούθηση της εκτέλεσης των ενεργειών. Όμως οι ισχύοντες χρηματοδοτικοί μηχανισμοί σε κοινοτικό επίπεδο σπάνια παρέχουν ενδείξεις όσον αφορά τις δαπάνες που αναλαμβάνουν τα Ταμεία σε μια καθορισμένη περιοχή. Σε πολλές περιπτώσεις (για παράδειγμα: αντισταθμιστική αποζημίωση για την ορεινή γεωργία, ενισχύσεις για επιμόρφωση, μέτρα υπέρ των δασών, διάφορες επιδοτήσεις για θέματα υποδομών κλπ.), οι συνδρομές εγκρίνονται και καταβάλλονται βάσει συνολικών εγγράφων που αφορούν το σύνολο μιας χώρας ή μιας περιφέρειας, χωρίς να είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το μέρος που αφορά μια πιο συγκεκριμένη περιοχή.

5.15. Κάθε απόφαση για πρότυπες ενέργειες προβλέπει εξάλλου την υποβολή μιας έκθεσης από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή μέσα σε τρεις μήνες από το πέρας των ενεργειών. Η έκθεση προβλέπει στο να αντληθούν χρήσιμα διδάγματα εν όψει της υλοποίησης των ΜΟΠ. Εντούτοις, στις αρχές του 1987 δεν είχε ακόμα διαβιβαστεί στην Επιτροπή κανένα έγγραφο αυτού του είδους, ακόμη και για τις τρεις ενέργειες που θεωρούνταν τελειωμένες. Έτσι λοιπόν, τα πρώτα ΜΟΠ εγκρίθηκαν στο μεταξύ από την Επιτροπή χωρίς να στηριχτούν σε τέτοιου είδους έγγραφο.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

6.1. Ακόμη και αν ληφθεί υπόψη ο πειραματικός τους χαρακτήρας, το σύνολο των πρωτοβουλιών σε θέματα ολοκληρωμένης προσέγγισης, που εξετάστηκαν στην παρούσα έκθεση, οδηγούν σε απογοητευτικές διαπιστώσεις. Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων περιορίζεται σε μερικές αναφορές ή σε τυπικές λεπτομέρειες παρουσίασης, που εμφανίζονται στις αποφάσεις χρηματοδότησης και που συνήθως εξαφανίζονται στο στάδιο της πραγματοποίησης. Στη διοικητική πρακτική, η διαχείριση των ολοκληρωμένων μέτρων υποβαθμίζεται στην πραγματικότητα σε διαχείριση των συμπληρωματικών πιστώσεων που χορηγούνται για το σκοπό αυτό μέσω ειδικών κανονισμών ή ιδιαίτερων αποφάσεων.

6.2. Σε κοινοτικό επίπεδο, οι μέθοδοι διαχείρισης των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων δεν προσαρμόστηκαν ώστε να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες και οι στόχοι της ολοκληρωμένης προσέγγισης. Οι χρηματοδοτούμενες ενέργειες περιορίζονται στην πράξη στο μοναδικό σκέλος (περιφερειακό, γεωργικό, συμπληρωματικές πιστώσεις του άρθρου 550) στα πλαίσια του οποίου δημιουργήθηκαν. Στην καλύτερη περίπτωση, αποβλέπουν απλά, ελλείπει κάθε κατάλληλης οργάνωσης και τεκμηρίωσης, στο να συγκεντρώσουν σε μια γεωγραφική βάση τις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα διάφορα Ταμεία.

6.3. Σε τοπικό επίπεδο, οι ομάδες που οφείλουν ειδικότερα να εξασφαλίσουν την ολοκλήρωση έχουν περιθωριακή αρμοδιότητα, χωρίς πραγματική επιρροή στην χρησιμοποίηση των πιστώσεων, κατάσταση που επηρεάζει προφανώς τις πιθανότητες δράσης της Επιτροπής.

6.4. Η απουσία κατάλληλου λογιστικού πλαισίου εμποδίζει το να γίνει γνωστό το πραγματικό περιεχόμενο και η ακριβής εξέλιξη των χρηματοδοτούμενων πρωτοβουλιών. Για την ενέργεια που αφορούσε τη Νεάπολη, δεδομένης επίσης της σημασίας των αντίστοιχων κοινοτικών ενισχύσεων, μια μόνιμη διάρθρωση επιτρέπει την ύπαρξη περιοδικών ανακεφαλαιωτικών εκθέσεων. Πρόκειται όμως για καταστάσεις που έχουν καταρτιστεί με ασαφή τρόπο και η ερμηνεία των οποίων είναι αβέβαιη. Στην καλύτερη περίπτωση, δεν αποτελούν παρά παράθεση, σε γεωγραφική βάση, στοιχείων που αφορούν ορισμένες χρηματοδοτήσεις, χωρίς κανένα στοιχείο που να τείνει στον προσδιορισμό της συνοχής των ενεργειών ή της συντονισμένης χρησιμοποίησης των μέσων. Για τις διάφορες άλλες ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες δεν υπάρχουν γενικά λογιστικά έγγραφα και τέτοιου είδους κενά της τεκμηρίωσης επαναλαμβάνονται όσον αφορά τις εκθέσεις εκτέλεσης και, κατά μείζονα λόγο τον έλεγχο των ενεργειών και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους. Οι ίδιες ελλείψεις υπάρχουν σε κοινοτικό επίπεδο, πράγμα που είναι ακόμα λιγότερο παραδεκτό, εφόσον οι υπηρεσίες της Επιτροπής όφειλαν να είναι σε θέση να παρουσιάσουν ανακεφαλαιωτική λογιστική του συνόλου των οικονομικών πράξεων που αφορούν κάθε ολοκληρωμένη ενέργεια.

6.5. Τα τμηματικά διαθέσιμα στοιχεία δεν επιτρέπουν επίσης να διαπιστωθεί επιτάχυνση της πραγματοποίησης των εργασιών ή ταχύτερος ρυθμός χρησιμοποίησης των πιστώσεων. Σ' αυτό το σημείο, η κατάσταση των επενδύσεων που εξετάστηκαν είναι τελείως παρόμοια μ'

αυτή των άλλων σχεδίων που χρηματοδοτούνται συνήθως από τα Ταμεία. Από ποιοτική άποψη, οι αποφάσεις και τα προγράμματα παρέχουν λίγες συγκεκριμένες ενδείξεις όσον αφορά την αναμενόμενη βελτίωση στο ζήτημα της επίδρασης των παρεμβάσεων ή για τα εξ επαγωγής αποτελέσματα που αναμένονται ενδεχομένως. Οι παρατηρήσεις που διατυπώνονται στα παραπάνω σημεία 2.9 έως 2.13, 3.19 καθώς και 4.17 και 4.18 δείχνουν ότι στα προβλήματα σχετικά με τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων θα έπρεπε να δίδεται μεγαλύτερη προσοχή.

6.6. Μια πρόσφατη έκθεση που έγινε εξ ονόματος της Επιτροπής δημοσιονομικού ελέγχου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αφιερώθηκε στο δημοσιονομικό έλεγχο της αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών Ταμείων (9). Υπογραμμίζει ότι, όσον αφορά τις ολοκληρωμένες ενέργειες, δεν μπορεί ακόμη να γίνει λόγος για ενότητα στο νομικό και επιχειρησιακό πεδίο, με αποτέλεσμα οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων να είναι εξαιρετικά συγκεχυμένες και να καταλήγουν στην υιοθέτηση απλών «δηλώσεων πρόθεσης», η πραγματοποίηση των οποίων συνδέεται με την τήρηση των διατάξεων που διέπουν κάθε ένα από τα μέσα.

6.7. Η ονομασία «ολοκληρωμένες ενέργειες» και οι χρηματοδοτήσεις που τη συνοδεύουν δεν μπορούν να δίδονται άνευ όρων. Απαιτούν τουλάχιστον η αντίστοιχη ενέργεια να αποτελεί αντικείμενο ενός πραγματικά ολοκληρωμένου προγραμματισμού και η υλοποίησή της να πραγματοποιείται τηρώντας μια ακριβή μεθοδολογία που να καλύπτει το πλήρες περιεχόμενο της ενέργειας.

6.8. Για να πραγματοποιηθεί, η διοικητική ενέργεια απαιτεί οργάνωση σύμφωνη με τους επιδιωκόμενους στόχους, η οποία, κατά μεγάλο μέρος, έλειπε από τις ενέργειες που εξετάστηκαν στην παρούσα έκθεση. Για την προετοιμασία των μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων, η Επιτροπή καθόρισε και καθιέρωσε ένα σύνολο διαδικασιών οι οποίες μπορούν να επιλύουν ορισμένες από τις δυσκολίες που είχαν προκύψει προγενέστερα. Θα πρέπει όμως να δοθεί προσοχή για να εφαρμοστούν πραγματικά οι διαδικασίες, ώστε να αποφευχθεί η επανάληψη των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί, κυρίως όσον αφορά τη συντονισμένη διαχείριση των παρεμβάσεων και την παρακολούθησή τους. Η πραγματοποιούμενη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων θα έπρεπε επίσης να επιτρέψει τη βελτίωση των συνθηκών της κοινοτικής παρέμβασης και να αυξήσει την αποτελεσματικότητά τους.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο κατά τη συνεδρίασή του της 18ης Μαΐου 1988.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Marcel MART

Πρόεδρος

(1) Έγγρ. COM(86) 401 τελικό/2.

(2) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2088/85 του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1985, ΕΕ L 197 της 27.7.1985, σ. 1.

(3) ΕΕ C 5 της 10.1.1984, σ. 3, σημείο 2.2., Α.

(4) CUMA (1ο και 2ο τμήμα) NOLA (1ο τμήμα), NOLA (1ο τμήμα), ACERRA, FOCE REGI LAGNI (1ο τμήμα).

(5) ΕΕ L 171 της 29.6.1983 σ. 1.

(6) ΕΕ L 197 της 20.7.1981, σ. 6, 9 και 13.

(7) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3158/87 του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 1987, ΕΕ L 301 της 24.10.1987, σ. 4.

(8) ΕΕ L 271 της 15.10.1980, σ. 1.

(9) Έγγραφο συνεδρίασης Α2-159/87 της 5.10.1987.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΝΑΠΟΛΗ — ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 1986

(εκατ. LIT)

Είδος της παρέμβασης	I	II			I + II	
	1980-1984 (1)	1985-1987 (2)		Σύνολο II	%	Σύνολο 1980-1987
		Χρηματοδοτική κάλυψη				
		υπάρχουσα	προς εξεύρεση			
1. Αστικές παρεμβάσεις	92 000	120 000	323 000	443 000	6,5	535 000
2. Υποδομές υγιεινής	1 082 000	567 000	108 000	675 000	9,8	1 757 000
3. Υδραγωγεία	444 000	283 000	24 000	307 000	4,5	751 000
4. Αστικές μεταφορές	26 000	461 000	734 000	1 195 000	17,4	1 221 000
5. Υπεραστικές μεταφορές	2 000	545 000	470 000	1 015 000	14,8	1 017 000
6. Αστικό οδικό δίκτυο	14 000	747 000	153 000	900 000	13,1	914 000
7. Υπεραστικό οδικό δίκτυο	11 000	627 000	—	627 000	9,1	638 000
8. Λιμάνια και αεροδρόμια	77 000	35 000	235 000	270 000	3,9	347 000
9. Εμπορικές υποδομές	48 000	100 000	—	100 000	1,5	148 000
10. Βιομηχανικές υποδομές	14 000	409 000	61 000	470 000	6,8	484 000
11. Βιομηχανικά σχέδια	—	—	345 000	345 000	5,0	345 000
12. Παρεμβάσεις στη γεωργία	57 000	151 000	—	151 000	2,2	208 000
13. Επαγγελματική κατάρτιση	—	43 000	43 000	86 000	1,3	86 000
14. Επιστημονική έρευνα	19 000	165 000	118 000	283 000	4,1	302 000
Σύνολο	1 886 000	4 253 000	2 614 000	6 867 000	100,0	8 753 000

Πηγή: Γενική γραμματεία ΟΕΝ.

(1) Σχέδια που αποπερατώθηκαν ή υπό εκτέλεση για τα οποία υπάρχει χρηματοδοτική κάλυψη.

(2) Νέα σχέδια ή σχέδια που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα 1980-84 και τα οποία χρειάζονται χρηματοδοτική ολοκλήρωση ή τεχνική αναθεώρηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΡΟΤΥΠΕΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

(1 000 ECU)

Πρότυπες ενέργειες — αποφάσεις που δημοσιεύτηκαν στην ΕΕ

Ενέργεια	Ημερομηνίες		Συνολικό κόστος (1)	Συνεισφορά ΕΟΚ		Αναλήψεις υποχρεώσεων στις 31.8.87		Πληρωμές στις 31.8.87	
	Αρχή	Τέλος		Άρθρο 550	Λοιπά (2)	Άρθρο 550	Λοιπά	Άρθρο 550	Λοιπά
Abruzzi	12/83	12/85	6 376,4	1 165,7	2 642,2	1 024,8	(3)	881,4	(3)
Lazio	12/83	12/85	1 628,0	1 366,3	409,0	1 805,0	«	1 462,6	»
		Π 12/86	1 150,0	575,0					
			2 778,0	1 941,3					
Αλιεία υδατοκαλ. Ιταλ.	12/83	11/85	2 980,0	972,0	1 320,0	729,0	«	729,0	»
Σαρδηνία	12/83	12/85	9 927,0	2 377,4					
		Π 12/86	480,0	240,0	3 707,3	2 291,8	«	1 667,8	»
			10 407,0	2 617,4					
Umbria	12/83	3/87	2 834,0	1 339,4	146,0	1 339,4	«	1 061,2	»
		Π 11/87							
Basilicata	8/85	8/87	8 345,5	1 341,7	3 359,0	293,0	«	234,4	»
Calabria	8/85	8/87	8 350,0	997,6	3 676,2	181,0	«	72,4	»
		Π 11/87							
Σικελία	8/85	8/87	11 262,5	1 778,0	4 386,0	220,0	«	88,0	»
		Π 10/87							
Τοσκάνη	8/85	8/87	6 340,3	1 542,0	342,0	1 994,9	«	798,0	»
		Π 12/87	906,0	453,0					
			7 246,3	1 995,0					
Κορσική	12/83	12/85	4 826,8	2 276,5	412,3	2 241,2	«	1 701,6	»
		Π 12/86							
Hérault	12/83	12/85	3 405,9	698,7	550,4	698,7	«	571,4	»
		Π 12/86							
Αλιεία υδατοκ. Γαλλία	12/83	11/85	1 118,0	459,0	300,0	292,1	«	284,1	»
		Π 12/85							
Λέσβος	12/83	12/85	5 270,5	1 869,4	1 749,4	1 706,8	«	1 032,8	»
		Π 12/86	879,0	490,5					
			6 149,5	2 359,9					
Υδατοκαλ. Ελλάδα	12/83	11/85	2 358,0	927,0	880,0	907,9	«	324,7	»
		Π 12/86							
Ιωάννινα	12/83	12/85	5 718,5	1 239,2	2 024,7	1 009,7	«	518,3	»
		Π 12/86							
Ευρυτανία	12/83	12/85	12 688,3	2 087,7	3 433,1	1 648,3	«	820,5	»
		Π 12/86							
Πρέσπες	12/83	12/85	5 801,5	2 335,1	1 944,2	1 904,2	«	956,4	»
		Π 12/86							
Λήμνος	12/83	12/85	4 922,3	1 680,7	1 878,0	1 243,3	«	892,6	»
		Π 12/86							
Γρεβενά	12/85	12/86	7 298,2	1 760,8	2 516,2	1 216,6	«	733,8	»

Πρότυπες ενέργειες - μη δημοσιευθείσες αποφάσεις που αφορούν μόνο το άρθρο 550 του προϋπολογισμού

Lescar Πυρ. Ατλ.	12/85	12/86	510,0	91,8	ΞΓ	91,8	ΞΓ	33,3	ΞΓ
Gard	12/85	12/86	321,7	97,5	«	97,5	»	39,0	«
Valensole	12/85	12/86	664,0	219,4	«	219,4	»	87,8	«
Tarn et Garonne	12/85	12/86	480,0	240,0	«	240,0	»	96,0	«
Moyen Lot	12/85	12/86	1 320,0	232,0	«	232,0	»	92,8	«
Καλαμάτα	9/86	12/87	22 232,0	15 000,0	«	14 962,0	»	5 984,8	«

(1) = συμπεριλαμβανομένης της συνεισφοράς ΕΟΚ

(2) = ΕΤΠΑ, ΕΓΤΠΕ, Κοινωνικό Ταμείο

(3) = Δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία

Π = Παράταση

ΞΓ = στήλη άνευ αντικειμένου

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Γενική παρατήρηση

1. Η Επιτροπή, χωρίς να παραγνωρίζει τις δυσκολίες ενός παρόμοιου εγχειρήματος, θεωρούσε πάντα την ολοκληρωμένη προσέγγιση ως μέσο για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας.

Δεδομένων των σημαντικότερων αναγκών των κρατών μελών, η Κοινότητα καταβάλλει κατά την τελευταία δεκαετία προσπάθεια, στα πλαίσια των περιορισμένων πόρων του προϋπολογισμού, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της χρησιμοποίησης των διαρθρωτικών μέσων, δηλαδή όχι μόνο των επιδοτήσεων, αλλά και των κοινοτικών δανείων. Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε κατά το τέλος της δεκαετίας του '70 ο συντονισμός των διαρθρωτικών μέσων και, το Νοέμβριο του 1978, η Επιτροπή υιοθέτησε για πρώτη φορά την έννοια «της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής ενέργειας». Το Μάρτιο του 1979 η Επιτροπή ενέκρινε διατάξεις για τη διεξαγωγή «ολοκληρωμένων δράσεων» από τις οποίες ορισμένες πρέπει να υπογραμμιστούν:

— είχε ανατεθεί σε κάθε μέλος της Επιτροπής που ασχολείται με προβλήματα διαρθρωτικού, κοινωνικού, περιφερειακού, γεωργικού κλπ χαρακτήρα να λάβει την πρωτοβουλία να αρχίσει μία ολοκληρωμένη δράση·

— η ολοκληρωμένη προσέγγιση έπρεπε να αποβλέπει κυρίως στο συντονισμό ανάμεσα στις διάφορες ενδιαφερόμενες εθνικές και κοινοτικές υπηρεσίες, για να αυξηθούν οι χρηματοδοτικές ροές στην εξεταζόμενη περιφέρεια ή ζώνη και για να εξαλειφθούν οι γραφειοκρατικές δυσχέρειες σε δημοσιονομικό και διοικητικό επίπεδο.

Με τον τρόπο αυτό τέθηκαν σε εφαρμογή στην αρχή της δεκαετίας του '80 οι ενέργειες για τη Νάπολη και το Μπέλφαστ, τα ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα (ΟΑΠ), οι πρώτες προπαρασκευαστικές μελέτες για τις ολοκληρωμένες αναπτυξιακές ενέργειες (ΟΑΕ), καθώς και το 1983, με την προοπτική της διεύρυνσης, οι πρώτες προπαρασκευαστικές δράσεις για τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα (ΜΟΠ), ενώ η Επιτροπή είχε ως μέλημα το να βελτιώνεται συνεχώς η αποτελεσματικότητα της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας για την αντιμετώπιση υπερβολικά διαφορετικών καταστάσεων.

Η βασική ιδέα εξακολουθεί ωστόσο να είναι η ίδια: να παρεμβαίνουν από κοινού, και σε συντονισμό με τα εθνικά μέσα, περισσότερο διαρθρωτικά κοινοτικά μέσα για την ανάπτυξη μιας γεωγραφικής περιοχής που πλήττεται από προβλήματα διαρθρωτικού χαρακτήρα, ώστε τα αποτελέσματα να είναι περισσότερα από τις μεμονωμένες παρεμβάσεις των διαρθρωτικών μέσων, και το κόστος να είναι κατά συνέπεια μικρότερο.

2. Τα προβλήματα που τίθεται το Ελεγκτικό Συνέδριο οφείλονται κυρίως:

α) στο γεγονός ότι οι εξεταζόμενες ενέργειες είχαν πειραματικό χαρακτήρα

Πράγματι, η επιλογή που έγινε για τη Νάπολη, το Μπέλφαστ, τις ΟΑΠ και τις προπαρασκευαστικές δράσεις των ΜΟΠ δεν επιτρέπει να κάνουμε οριστική αξιολόγηση της ολοκληρωμένης προσέγγισης κατά την κοινοτική χρηματοδότηση των τεσσάρων δράσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα. Τα τέσσερα παραδείγματα που επέλεξε το Συνέδριο είχαν σε ένα μεγάλο βαθμό πειραματικό χαρακτήρα. Η Επιτροπή υιοθέτησε, εξάλλου, μια εμπειρική προσέγγιση που χαρακτηρίζεται κυρίως από την έλλειψη ενός εναρμονισμένου πλαισίου. Επιπλέον, οι τέσσερις δράσεις που εξετάζει το Συνέδριο βρίσκονται ακόμα στο στάδιο της υλοποίησης.

β) στο γεγονός ότι η διαρθρωτική δράση της Κοινότητας έχει πολυσύνθετο χαρακτήρα

Το γεγονός αυτό συνεπάγεται την παρέμβαση πολλών χρηματοδοτήσεων για την κάθε μία από τις οποίες ισχύουν ειδικοί κανόνες λειτουργίας. Όσον αφορά τις συγχρηματοδοτήσεις, εμπλέκονται πολλοί παράγοντες τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σε κάθε κράτος μέλος, το επίπεδο των αρμοδίων, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, είναι πολύ διαφορετικό.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις που εξέτασε το Συνέδριο, ακόμα και αυτές που άρχισαν πιο πρόσφατα, μαρτυρούν τις εγγενείς δυσκολίες κάθε διαρθρωτικής δράσης που διεξάγει η Κοινότητα, τις οποίες θα μπορούσε να επιλύσει σε ένα μεγάλο βαθμό η μεταρρύθμιση των ταμείων όταν τεθεί σε εφαρμογή.

3. Μία ανάλυση των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων που τέθηκαν πρόσφατα σε εφαρμογή θα μας βοηθούσε να διαπιστώσουμε:

α) ότι οι «ιστορικές» εμπειρίες της ολοκληρωμένης προσέγγισης συνέβαλαν στην έναρξη της εφαρμογής των ΟΑΠ και των ΜΟΠ.

Συνέβαλαν επίσης στην αποκάλυψη των αναγκών όσον αφορά:

— την εναρμόνιση των διάφορων προτύπων ολοκληρωμένων προσεγγίσεων, όσον αφορά τον

νομικό πλαίσιο καθώς και τη σύλληψη και την εφαρμογή τους, δεδομένου ότι η ολοκληρωμένη προσέγγιση διατηρεί ένα ευέλικτο χαρακτήρα ώστε να είναι δυνατόν να προσαρμόζεται σε διάφορες καταστάσεις:

- το νομικό και διοικητικό πλαίσιο για τις ολοκληρωμένες ενέργειες που πρόκειται να εφαρμοστούν με βάση τις προπαρασκευαστικές μελέτες·
- την εσωτερική οργάνωση της Επιτροπής, που είχε σαν αποτέλεσμα το Σεπτέμβριο του 1985 την ενίσχυση των διοικητικών οργάνων που είναι αρμόδια για το συντονισμό.

Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, πρέπει να τονιστεί ότι η προσπάθεια που καταβάλλει η Επιτροπή δεν πρέπει να είναι μονομερής και ότι οι εθνικές υπηρεσίες, οι τοπικές αρχές καθώς και οι ενδιαφερόμενοι πρέπει παράλληλα να καταβάλλουν την ίδια προσπάθεια για την επίτευξη καλύτερου συντονισμού.

Πράγματι, τα δεκαπέντε ΜΟΠ που άρχισαν να εφαρμόζονται την τελευταία διετία, καθώς και οι επτά ΟΑΕ, με βάση το ενημερωτικό σημείωμα που επεξεργάστηκε η Επιτροπή για το περιεχόμενο και τις διαδικασίες της ολοκληρωμένης προσέγγισης (COM(86) 401), ανταποκρίνονται σε ένα μεγάλο βαθμό στα κριτήρια που διατυπώνει το Συνέδριο, ιδίως ως προς τα ακόλουθα σημεία:

- ένα πολυετές πρόγραμμα δράσεων που έχουν συνοχή μεταξύ τους και με τις κοινοτικές προτεραιότητες, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες της γεωγραφικής περιοχής και/ή των σχετικών τομέων·
  - ένα ολοκληρωμένο σχέδιο χρηματοδότησης, με αναφορά των χρηματοδοτικών πόρων και των βασικών χρηματοδοτών·
  - την πραγματική επιτόπου παρακολούθηση της διεξαγωγής των ενεργειών·
  - το συντονισμό των διάφορων φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση των χρηματοδοτικών μέτρων καθώς και μία επιτροπή παρακολούθησης της πραγματικής υλοποίησης των ενεργειών που έχουν προγραμματιστεί, καθώς και την αξιολόγησή τους.
- β) *ότι η ολοκληρωμένη προσέγγιση πρέπει να επωφεληθεί από τη μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων, όταν αυτή εφαρμοστεί.*

Η μεταρρύθμιση των ταμείων, που ανακοινώθηκε ήδη στη γενική πρόταση με βάση το άρθρο 130 Δ της συνθήκης ΕΟΚ και πρέπει να λάβει συγκεκριμένη μορφή στα διάφορα κείμενα εφαρμογής, θα διευκολύνει την υλοποίηση, στο βαθμό που αυτή η

μορφή παρέμβασης αποδεικνύεται αποτελεσματικότερη, των ολοκληρωμένων προγραμμάτων, κατά δύο τρόπους:

- σε γενικό πλαίσιο, η τρέχουσα μεταρρύθμιση εισάγει μία νέα μέθοδο παρέμβασης για τη διαρθρωτική κοινοτική δράση·
- όσον αφορά πιο συγκεκριμένα την ολοκληρωμένη προσέγγιση, η μεταρρύθμιση αυτή των ταμείων θα προβλέπει στον κανονισμό για το συντονισμό των ταμείων κοινούς κανόνες προγραμματισμού.

2. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΠΟΛΗ

2.1. Τα προβλήματα που αναφέρει το Συνέδριο, η ανεπάρκεια των βασικών υποδομών στο πολεοδομικό συγκρότημα της Νάπολης, τα προβλήματα των μεταφορών, της ρύπανσης του κόλπου της Νάπολης και της ύδρευσης, επιδεινώθηκαν από τις σημαντικές ζημιές που προκάλεσε ο σεισμός το Νοέμβριο του 1980.

Η διάρθρωση του συντονισμού της ενέργειας και ο προγραμματισμός της ενέργειας

2.2. Βλέπε την απάντηση στη γενική παρατήρηση.

2.3 έως 2.13. Πρέπει να προσδιορίσουμε τις αποχρώσεις που υπάρχουν στην εκτίμηση του Συνεδρίου όσον αφορά τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της ενέργειας.

Η Επιτροπή από πλευράς της κρίνει ότι η προσέγγιση της πλαισίωσης και της έρευνας που ακολούθησε, σε συνεργασία με τις εθνικές υπηρεσίες, επέτρεψε τη δημιουργία των κατάλληλων όρων για να υπάρξουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και να διαγραφούν οι άξονες προτεραιότητας.

Η προσέγγιση αυτή συνέβαλε στο να επιλεγούν επιτόπου οι επενδύσεις που συγκέντρωναν το διπλό πλεονέκτημα να έχουν προτεραιότητα και να διαθέτουν τα τεχνικά και χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά που θα εξασφάλιζαν την ταχύτερη υλοποίηση. Η Επιτροπή κρίνει ότι η προσέγγιση αυτή ήταν η μόνη δυνατή και αποτελεσματική λόγω του ρεαλιστικού και λειτουργικού της χαρακτήρα.

Πράγματι, σε πολλές περιπτώσεις η δράση των υπηρεσιών της Επιτροπής συνέβαλε στο να διατεθούν στα σχέδια με προτεραιότητα οι πόροι που αργούσαν να συγκεντρωθούν. Αυτό ισχύει για τους εθνικούς πόρους (περίπτωση της έναρξης των εργασιών για την κατα-

σκευή του μετρό), αλλά ισχύει επίσης και για τους κοινοτικούς πόρους, σε περίπτωση που η ενέργεια αποτελεί συγκεκριμένο παράδειγμα δράσης που έχει εκ των προτέρων συντονιστεί ανάμεσα στο ΕΤΠΑ και την ΕΤΕ. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενέργεια χαρακτηρίζεται από ορισμένες εκδηλώσεις ολοκλήρωσης.

Η διαθέσιμη βασική τεκμηρίωση, και οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις και οι κοινοτικές συνδρομές

2.14 έως 2.23. Πρέπει να γίνουν οι παρακάτω διευκρινίσεις για τις παρατηρήσεις του Συνεδρίου όσον αφορά τη διαθέσιμη βασική τεκμηρίωση και τις πραγματοποιηθείσες επενδύσεις:

— η βασική τεκμηρίωση περιλαμβάνει διαδοχικές διατυπώσεις (σημεία 2.16 έως 2.18) που λαμβάνουν υπόψη τα σχέδια που είχαν επιλεγεί σε ένα πρώτο στάδιο και τα οποία στη συνέχεια αποκλείστηκαν επειδή δεν ανταποκρίνονταν πλέον στους όρους τεχνικής και χρηματοοικονομικής υλοποίησης για τον ίδιο λόγο, καινούργια σχέδια είχαν επίσης προταθεί·

— όσον αφορά το ΕΤΠΑ και την ΕΤΕ, τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία παρουσιάζουν κατανομή των κοινοτικών αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών (σημεία 2.19 έως 2.29). Αντίθετα, όσον αφορά τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα, είναι αλήθεια ότι υπάρχουν προς το παρόν ορισμένα προβλήματα ως προς τη διάθεση αριθμητικών δεδομένων σε περιφερειακό επίπεδο (περίπτωση του Κοινωνικού Ταμείου).

Αύξηση των πόρων και επιτάχυνση της χρησιμοποίησής τους

2.24 έως 2.27. Η ενέργεια αυτή είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των χρηματοδοτικών ροών στην περιοχή της Νεάπολης όχι μόνο όσον αφορά το ΕΤΠΑ, όπως διαπιστώνει το Συνέδριο, αλλά επίσης και όσον αφορά τις εθνικές χρηματοδοτήσεις. Είναι παρόλα αυτά αλήθεια ότι είναι δύσκολο να γίνει στατιστική ανάλυση της εξέλιξης αυτής όσον αφορά τις εθνικές χρηματοδοτήσεις, λόγω του αριθμού των συμμετεχόντων οργανισμών και κυρίως λόγω του γεγονότος ότι ορισμένοι αρμόδιοι οργανισμοί έχουν αντικατασταθεί. Για παράδειγμα, οι επενδύσεις που χρηματοδοτούνταν στο παρελθόν από την *assa per il Mezzogiorno*, εξαρτώνται πλέον από πολλούς άλλους εθνικούς ή περιφερειακούς οργανισμούς.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΕΛΦΑΣΤ

Ολοκληρωμένος χαρακτήρας της ενέργειας

3.6. Το αναθεωρημένο έγγραφο για τις ολοκληρωμένες ενέργειες προσδιορίζει (στο κεφάλαιο 3) τα βασικά εμπόδια για την οικονομική αναζωογόνηση του Μπέλφαστ, παλαιός και παρακμάζων πολεοδομικός ιστός στο κέντρο της πόλης, συμφορήσεις επικοινωνιών στο κέντρο της πόλης, βιομηχανικοί τομείς σε παρακμή, έλλειψη επιχειρηματικής παράδοσης κλπ. Τα προβλήματα αυτά εξετάζονται στο κεφάλαιο 7 με μία σειρά στρατηγικών που θα διασφαλίσουν τις απαραίτητες επενδύσεις σε έργα υποδομής, θα βελτιώσουν την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος, θα ενθαρρύνουν τη δημιουργία ενός επιχειρηματικού πνεύματος και θα μεγιστοποιήσουν τις δυνατότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, κλπ.

Κατά τον προσδιορισμό και την εφαρμογή αυτών των στρατηγικών, οι αρχές της Βόρειας Ιρλανδίας υιοθέτησαν μία λογική και συνεπή προσέγγιση για την επίλυση των προβλημάτων του Μπέλφαστ.

3.9. Η επιτροπή συντονισμού του Μπέλφαστ, μετά την αναδιάρθρωσή της το 1984, συμπεριέλαβε όλους τους φορείς που σχετίζονταν με την ολοκληρωμένη ενέργεια με στόχο να γνωμοδοτούν για τις προτεραιότητες στον τομέα των δημόσιων δαπανών, να εξετάζουν τις προτεινόμενες πολιτικές οικονομικής ανάπτυξης, να προτείνουν την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών, και να ελέγχουν τη γενική εφαρμογή της ενέργειας.

Η κατάσταση υλοποίησης της ενέργειας

3.11 και 3.12. Έχουν δοθεί χρηματοοικονομικά στοιχεία κατά την υποβολή των αιτήσεων για την καταβολή πληρωμών δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1739/83, από ειδικές αναλήψεις υποχρεώσεων που έχουν εγγραφεί στο κονδύλιο B5411 του προϋπολογισμού. Το αναθεωρημένο έγγραφο περιλαμβάνει ορισμένα στοιχεία για την εφαρμογή στους διάφορους τομείς που καλύπτονται από το αρχικό κείμενο για την ολοκληρωμένη ενέργεια.

3.15. Η ενεργή συμμετοχή της Επιτροπής στις συνεδριάσεις και τις συζητήσεις για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης ενέργειας, ανεξάρτητα από τα θέματα που συνδέονται άμεσα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1739/83, αποτελεί απόδειξη της δραστήριας συμμετοχής της στην παρακολούθηση της ολοκληρωμένης ενέργειας.

Ο πρόσθετος χαρακτήρας της ενίσχυσης που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1739/83

3.16 έως 3.19. Η μέθοδος που χρησιμοποίησαν οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου για να δείξουν τον πρόσθετο αυτό χαρακτήρα είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1739/83 και η Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της ως προς τον πρόσθετο αυτό χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού. Η έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο της 2ας Οκτωβρίου 1985, COM(85) 461, παρέχει περισσότερα στοιχεία για το θέμα αυτό. Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι τα στεγαστικά προβλήματα δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και για το λόγο αυτό δεν έλαβαν την ενίσχυση που προβλέπει ο κανονισμός, ενώ οι επενδύσεις στον τομέα αυτό εξακολουθούν να αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο της πολεοδομικής ανάπτυξης.

4. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΔΥΤΙΚΑ ΝΗΣΙΑ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ, ΤΗ LOZÈRE ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΒΕΛΓΙΟ

Οι τρεις περιφέρειες που έχουν επιλεγεί για να δοκιμαστεί η ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι περιφέρειες με σοβαρά φυσικά και οικονομικά μειονεκτήματα. Στόχος ήταν η ύπαρξη της κατάλληλης ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ανάπτυξη των περιφερειών αυτών.

Η Επιτροπή τονίζει ότι οι τρεις εξεταζόμενες περιοχές είναι αγροτικές περιοχές, όπου η γεωργία αποτελεί βασική πηγή εισοδήματος και απασχόλησης. Τα προγράμματα, ωστόσο, δεν περιορίζονταν στη γεωργία και προβλέφθηκε μία σειρά δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με τις ειδικές ανάγκες και τους στόχους των περιφερειών αυτών. Ως παράδειγμα αναφέρεται το ολοκληρωμένο πρόγραμμα για τα Δυτικά Νησιά το οποίο διέθεσε για τη γεωργία ένα μικρό τμήμα της προβλεφθείσας χρηματοδότησης.

4.1 έως 4.3. Όσον αφορά το περιεχόμενο των τριών κανονισμών, τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί ως πρότυπα μέτρα, δόθηκε ασφαλώς μεγαλύτερη προσοχή στο γεωργικό τομέα, δεδομένου ότι είχε αποφασιστεί να χρησιμοποιηθούν οι υπάρχοντες μηχανισμοί χορήγησης κεφαλαίων σε σχέδια που υπάγονται στο Περιφερειακό Ταμείο και το Κοινωνικό Ταμείο. Επειδή οι κανονισμοί αυτοί είχαν εσκεμμένα το χαρακτήρα πρότυπων πειραματικών σχεδίων, το ακριβές περιεχόμενο των προγραμμάτων, οι διαδικασίες εφαρμογής και ολοκλήρωσης αφέθηκαν να αποφασιστούν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες των περιφερειών και τις διαφορετικές διοικητικές ρυθμίσεις των περιφερειών.

Το περιεχόμενο των προγραμμάτων

4.6 και 4.7. Επειδή η ολοκληρωμένη προσέγγιση των διαρθρωτικών παρεμβάσεων αποτελούσε την περίοδο

εκείνη καινοτομία όσον αφορά τη σύλληψη και την εφαρμογή, τα προγράμματα που υποβλήθηκαν δεν έδειχναν πάντα με σαφήνεια την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων μέτρων. Παρόλα αυτά, η Επιτροπή δεν θέλησε να καθυστερήσει την εφαρμογή τους επειδή, είχε επίγνωση των προβλημάτων που έπρεπε να επιλύσουν οι εθνικές διοικητικές υπηρεσίες για την επεξεργασία των προγραμμάτων αυτού του είδους.

Αντίθετα, φρόντισε να εξασφαλίσει, κατά τις επαφές που είχε με τις εθνικές αρχές καθόλη τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος, ότι τα διάφορα μέρη έχουν άμεση σχέση μεταξύ τους και αποτελούν ένα σύνολο αλληλεξαρτώμενων ενεργειών. Έτσι, στην περίπτωση του ΟΑΠ Lozère, έπρεπε να διασφαλιστεί η οικονομική ανάπτυξη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που αντιμετώπιζαν έντονη διαρθρωτική καθυστέρηση, υιοθετώντας για 1.500 γεωργούς σχέδια για τη βελτίωση των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων που απέβλεπαν στην αξιοποίηση 15.000 εκταρίων, με υδραυλικά έργα σε ορεινές περιοχές, με εγγειοβελτιωτικά έργα και με την κατασκευή 600 κτιρίων για την εκτροφή ζώων.

Τα έργα αυτά εκτελέστηκαν από τοπικές επιχειρήσεις το προσωπικό των οποίων παρακολούθησε ειδικά σεμινάρια κατάρτισης που περιλαμβάνονται στον τομέα δράσης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και οι επιχειρήσεις αυτές δημιούργησαν από κοινού υπηρεσιακές δομές που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (συνεταιρισμός κτηνοτρόφων, ξυλουργών, κλπ.).

Από το 1981 κάθε έτος συνεδριάζουν οι υπεύθυνοι του κράτους μέλους, του Περιφερειακού Συμβουλίου, του Γενικού Συμβουλίου και της Επιτροπής στα πλαίσια μιας επιτροπής παρακολούθησης.

Καθόλη τη διάρκεια του έτους, ένας μόνιμος φορέας (η ένωση του ΟΑΠ), παρακολούθησε τη διεξαγωγή των διαφόρων ενεργειών, δηλαδή: εξέταση και συμφωνία για τα σχέδια βελτίωσης, διαχείριση των αιτήσεων για επιδότηση του ΕΚΤ, σύνταξη των αιτήσεων για το ΕΤΠΑ. Έχει επιτευχθεί συντονισμός σε επίπεδο επαγγελματικών οργανώσεων (Γεωργικό Επιμελητήριο, Επαγγελματικό Επιμελητήριο και Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο) καθώς και από γεωγραφική άποψη σε περιφερειακό επίπεδο με τοπικές συνεδριάσεις.

Στην περίπτωση του προγράμματος των Δυτικών Νησιών, υπάρχει σύνδεση ανάμεσα στους στόχους και τις κατευθύνσεις των διαφόρων προβλεπόμενων μορφών ενίσχυσης.

Με τον τρόπο αυτό, οι βελτιώσεις των επικοινωνιών μπορεί να θεωρηθούν ως σημαντικό στοιχείο για τη βελτίωση των όρων διαβίωσης και της οικονομικής κατάστασης των νησιών, που επιτρέπουν την καλύτερη εμπορία των προϊόντων των νησιών, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για γεωργικά προϊόντα, προϊόντα αλιείας, αλιευτικά-κτηνοτροφικά, τουριστικές ή άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Στο γεωργικό τομέα η σύνδεση αυτή με τους βελτιωμένους όρους εμπορίας δείχνει την ανάγκη για τη βελτίωση των όρων παραγωγής και για τη βελτίωση της ποιότητας καθώς και των δυνατοτήτων εμπορίας.

4.9, 4.11 και 4.15. Είναι δυνατόν να παρακολουθήσουμε την εφαρμογή του μέτρου από τις ετήσιες

εκθέσεις που έστειλαν τα κράτη μέλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Οι εκθέσεις αυτές συμπληρώθηκαν με τακτικές συνεδριάσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής οι οποίες επέτρεπαν τον έλεγχο της εφαρμογής του μέτρου.

4.14. Τα προγράμματα που εκπονήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ενέργειες — ανεξάρτητα από το χαρακτήρα τους, γεωργικό ή άλλο — υποβλήθηκαν ταυτόχρονα. Στην περίπτωση του Βελγίου, αν και οι διάφοροι φάκελοι διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή σε διαφορετικές ημερομηνίες, η Επιτροπή περίμενε να έχει στη διάθεσή της όλα τα στοιχεία του ΟΑΠ πριν τα εξετάσει και διατυπώσει γνώμη.

Ένα τμήμα εκτός γεωργικού τομέα που υπάγεται στην αρμοδιότητα του ΕΤΠΑ περιλάμβανε επαρκή διευκρινιστικά στοιχεία μόνο για τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή ζήτησε μία περιοδική ενημέρωση της σχετικής απόφασης.

Υλοποιήσεις

4.16. Αν και ο βαθμός υλοποίησης διάφορων ΟΑΠ είναι χαμηλός, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα προγράμματα αυτά ήταν πειραματικά. Δεν είναι, συνεπώς, δυνατό να απαιτούμε μία ταχύτερη εκκίνηση.

4.18. Αν και η επαρκής περιγραφή αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για την κτηνοτροφία (και πió συγκεκριμένα για τους γεωργούς με μερική απασχόληση) η Επιτροπή συμφωνεί ότι και άλλα στοιχεία είναι εξίσου ή περισσότερο σημαντικά.

Για το λόγο αυτό το γεγονός ότι οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων και οι μικροκτηματίες έδωσαν βάρος σε εγχειρίδια βελτιωτικά έργα, είχε αργότερα σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας των ζώων, τη βελτίωση της διαχείρισης και της εμπορίας των ζώων. Ο συνδυασμός αυτών των στοιχείων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των μεθόδων εργασίας και στην καλύτερη χρησιμοποίηση των πόρων.

5. ΠΡΟΤΥΠΕΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Περιεχόμενο των αποφάσεων

5.2 και 5.3. Οι έξι πρότυπες δράσεις που αφορούν αποκλειστικά το άρθρο 550 αφορούν:

α) πέντε δράσεις που αποβλέπουν στην απόκτηση εμπειρίας σε θέματα διαφοροποίησης και αναδιάρ-

θρωσης της γεωργικής παραγωγής. Οι πειραματικές αυτές ενέργειες δεν είναι επιλέξιμες για το FEOGA-τμήμα Προσανατολισμού αλλά παρουσιάζουν συγκεκριμένο ενδιαφέρον για την επιτυχία των ΜΟΠ στη Γαλλία.

β) την αποκατάσταση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής σε μία περιοχή που έχει πληγεί από σεισμούς (Καλαμάτα). Η κατεξάιρεση χρησιμοποίησης μιας χρηματοδότησης αποκλειστικά από το άρθρο 550 συνέβαλε στο να εξασφαλιστεί ο πρόσθετος χαρακτήρας των κοινοτικών συνδρομών σε μία παρέμβαση που αποβλέπει στο να βοηθήσει την περιοχή αυτή να επωφεληθεί πλήρως από τα ΜΟΠ.

5.5. Είναι αλήθεια ότι ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των πρότυπων δράσεων δεν είναι εύκολο να διαπιστωθεί με βάση την απόφαση προγραμματισμού, που είναι το μόνο δημοσιευμένο έγγραφο, αλλά είναι δυνατόν να φανεί σαφέστερα με αναφορά στο φάκελο οδηγιών και στις λεπτομερείς αποφάσεις εφαρμογής, εφόσον το σύνολο των αποφάσεων της Επιτροπής σχετικά με τις πρότυπες δράσεις αποτελεί ικανοποιητικό πλαίσιο για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των πρότυπων δράσεων και λαμβάνει υπόψη το συγκεκριμένο χαρακτήρα τους.

Ολοκληρωμένος χαρακτήρας των δράσεων

5.7. Έγγραφα που περιλαμβάνουν ανάλυση της πείρας που έχει αποκτηθεί από τις πρότυπες δράσεις έχουν αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας και στάλθηκαν καταρχήν στο Συμβούλιο το Μάιο 1985, κατά την εξέταση του κανονισμού για τα ΜΟΠ, και στη συνέχεια στη συμβουλευτική επιτροπή των ΜΟΠ το Μάιο 1987. Παρέχουν μία αρκετά εκτενή ανάλυση των στοιχείων που θίγει το συνέδριο.

5.8. Όσον αφορά το στάδιο της υλοποίησης, έχουν οργανωθεί πολλές επιτόπου αποστολές, ιδίως στην Ελλάδα, αλλά επίσης και στην Ιταλία και στη Γαλλία για την επίλυση των προβλημάτων εφαρμογής. Οι περισσότερες από τις αποστολές αυτές πραγματοποιήθηκαν το 1984, το 1985 και το 1986. Από τον Ιούλιο του 1985, ημερομηνία έκδοσης του κανονισμού 2088/85 για τα ΜΟΠ, επειδή είχε δοθεί προτεραιότητα στη θέσπιση των προγραμμάτων, ήταν δυνατόν να διασφαλιστεί μόνο μία γενική παρακολούθηση.

Είναι εντούτοις αλήθεια ότι ανέκυψαν δυσκολίες για τη δημιουργία και τη λειτουργία εσωτερικών συστημάτων στην Επιτροπή για την παρακολούθηση του συνόλου των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών των διαρθρωτικών ταμείων για τις πρότυπες δράσεις, οι οποίες οφείλονταν κυρίως στο γεγονός ότι είναι δύσκολο να προσαρμοστεί το λογισμικό διαχείρισης ώστε να ληφθούν υπόψη οι δράσεις μικρότερης κλίμακας. Εξάλλου, οι παραδοσιακές μέθοδοι απαιτούν σημαντική διοικητική προσπάθεια. Ορισμένα ταμεία, ιδίως το FEOGA-τμήμα Προσανατολισμού ήταν σε θέση να αντεπεξέλθουν.

Είναι αλήθεια ότι θα μπορούσαν να είχαν καθοριστεί οι δραστηριότητες που υπάγονται στην αρμοδιότητα των συντονιστών. Αυτό ακριβώς έκανε και η Επιτροπή κατά

τη θέσπιση των εσωτερικών διοικητικών κανόνων για τη διαχείριση των ΜΟΠ το Σεπτέμβριο του 1985.

5.9. Όσον αφορά τη διαχείριση των προπαρασκευαστικών δράσεων, πρέπει επίσης να τονιστεί ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής εργάστηκαν συντονισμένα όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοδοτικού προγράμματος. Αν και δεν ήταν δυνατόν να διασφαλιστεί η συνεχής διαχείριση των δράσεων, ιδίως από το 1986 και μετά, πραγματοποιήθηκε, εντούτοις, ένας εκ των υστέρων έλεγχος.

Όσον αφορά τον κίνδυνο να μετατραπεί το άρθρο 550 σε αυτόνομο συμπληρωματικό χρηματοδοτικό μέσο, πρέπει να τονιστεί ότι το κονδύλιο αυτό του προϋπολογισμού είχε σύντομη και απόλυτα συγκεκριμένη διάρκεια ζωής (από το 1983 έως το 1987), και αφετέρου, για την παρέμβασή του απαιτούνταν σε κάθε περίπτωση, η σύμφωνη γνώμη της διυπηρεσιακής ομάδας συντονισμού.

5.10. Η κριτική όσον αφορά τη διασπορά των προσπαθειών είναι σωστή. Παρόλα αυτά, αυτό απορρέει από το ενδιαφέρον που έδειξαν οι περιφέρειες των ΜΟΠ για τις πρότυπες δράσεις και από την ανάγκη να διασφαλιστεί αρμονική ισορροπία ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Η εκτέλεση των αποφάσεων

5.13. Βλέπε την απάντηση στα σημεία 5.7 και 5.8.

5.14. Κατά την πληρωμή του υπόλοιπου, η Επιτροπή φροντίζει να διεξάγεται συγκεκριμένη ανάλυση σε συντονισμό με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες.

5.15. Οι εκθέσεις αυτές πρέπει να υποβάλλονται με την περάτωση των πρότυπων δράσεων. Η Επιτροπή ζήτησε επίμονα από τα κράτη μέλη να υποβάλουν τις εκθέσεις αυτές, και η Ελλάδα έχει ήδη προσκομίσει στοιχεία. Ασφαλώς, κατά την επεξεργασία των ΜΟΠ λήφθηκαν υπόψη οι πληροφορίες που προέκυψαν από τις πρότυπες δράσεις με βάση την πείρα των υπαλλήλων των υπηρεσιών της Επιτροπής, των κρατών μελών, των περιφερειών και των δικαιούχων περιοχών, χωρίς στο τέλος να υποβληθούν τελικές εκθέσεις των κρατών μελών, πράγμα εξάλλου πρόωρο την εποχή εκείνη.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Χωρίς να επανέλθουμε στις σκέψεις που διατυπώνονται στις γενικές παρατηρήσεις και στις λεπτομερείς απαντήσεις στις ειδικές παρατηρήσεις της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι δυσκολίες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των παλαιότερων ολοκληρωμένων ενεργειών δεν θα πρέπει να εμφανιστούν και στο πλαίσιο των ΜΟΠ. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2088/85 έχει συνταχθεί έκθεση δραστηριότητας που μπορεί να αποτελέσει πολύ χρήσιμο σημείο αναφοράς.

Όσον αφορά την οργάνωση των διαδικασιών που θεσπίστηκαν για τα ΜΟΠ, πρέπει να τονιστεί ότι οι διαδικασίες αυτές αποτελούν μία απάντηση σε ορισμένες δυσκολίες που έχουν εντοπιστεί στα πορίσματα της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ιδίως σε ό,τι αφορά τον έλεγχο και τη συντονισμένη διαχείριση των παρεμβάσεων.